Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Олий Совети ва Министрлар Советининг органи

ГАЗЕТА 1918 ЙИЛ 21 ИЮНДАН ЧИҚА БОШЛАГАН — **20 июнь 1972 йил, сешанба** ◆ № 143 (15.314). ◆ Баҳоси 2 тийин.

БУТУНИТТИФОҚ «Б И Л И М» ЖАМИЯТИНИНГ VI СЪЕЗДИГА

Совет Иттифоқи Коммунистик партияси Марказий Комитети Бутуниттифоқ «Билим» жамияти VI съездининг делегатларини, жамиятнинг ҳамма аъзоларини — шонли зиёлиларимизнинг вакиллари — жамият сафларида бирлашган олимлар, қишлоқ хўжалиги мутахассислари, ишлаб чиқариш илғорлари ва новаторлари, маданият, санъат арбобларини қизғин ва самимий табриклайди.

Йирик олимларнинг ташаббуси билан бундан 25 йил аввал тузилган «Билим» жамияти идеология ишининг муҳим ва самарали бўғини, меҳнаткашларни коммунистик руҳда тарбиялашда партиянинг ишончли ёрдамчиси бўлиб қолди. Жамиятнинг фаолияти мамлакат маънавий ҳаётидан мустаҳкам ўрин олиб, совет зиёлилари чинакам халқ зиёлилари эканликларининг, партия улуғ ишига ғоят содиқ эканликларининг ёрқин ифодаларидан бири бўлиб хизмат қилмоқда.

«Билим» жамияти кўп йиллик ва самарали фаолиятининг якунлари чуқур эътиқодли, марксча таълимот билан қуролланган ва янги дунёнинг ҳар томонлама баркамол бинокорларини тарбиялашга қаратилган илмий ва сиёсий билимларнинг кенг миқёсда пропаганда қилинишида ўз ифодасини топмоқда.

«Билим» жамиятининг съезди Коммунистик партия раҳбарлигидаги бутун совет халқи КПСС XXIV съездининг тарихий қарорларини амалга ошириш учун зўр ғайрат ва баланд руҳ билан меҳнат қилаётган бир шароитда ўтмоқда. Беш йиллик топшириқларини муваффақиятли бажариш учун, ССР Иттифоқи ташкил этилганлигининг 50 йиллигини муносиб кутиб олиш учун бутун мамлакатда умумхалқ социалистик мусобақаси кенг қулоч ёйди.

Жамиятнинг вазифаси — ўзининг бутун ишини ҳаёт билан, коммунистик қурилиш практикаси билан чамбарчас боғлаб ўтказишдан, совет кишиларини коммунистик идеалларга, Ленининг улуғ ишига чексиз садоқат руҳида, коммунистик ахлоқ, совет ватанпарварлиги ва пролетар интернационализмининг юксак принциплари руҳида тарбиялашдан иборат.

Ҳозирги шароитда партия XXIV съезди ишлаб чиққан энг муҳим назарий проблемаларни тушунтириш юзасидан кенг ва ҳар томонлама иш олиб бориш, ташқи сиёсатимизнинг муваффақиятларини изчил ва чуқур ёритиш, КПССнинг халқ хўжалигини янада ривожлантириш ва халқ турмуш фаровонлигини анча яхшилашга қаратилган йўлини амалга ошириш катта аҳамият касб этади.

КПСС, Совет ҳукуматининг ленинча миллий сиёсатни амалга ошириш борасидаги самарали фаолиятининг натижаларини ёрқин ва яққол кўрсатиб бериш, мамлакатимиз халқлар дўстлиги улуғ кучини очиб бериш, оммада буюк социалистик Ватанга мансублик ҳиссини бутун чоралар билан кучайтириш лозим.

«Билим» жамияти меҳнаткашларга иқтисодий билим беришда фаол қатнашишга, меҳнатни ташкил этиш ва бошқариш илмий методларини эгаллашда кадрларга ёрдам кўрсатишга, ҳозирги фан ва техника ютуқларини, илғор ишлаб чиқариш тажрибасини саноатда ва қишлоқ хўжалигида жорий этишга ёрдам беришга даъват этилган.

Буларнинг ҳаммаси лекция пропагандасини ташкил этишни янада яхшилаш, унинг ғоявий-назарий савиясини оширишни ва шаклларини такомиллаштиришни талаб қилади. Жамият барча бўғинларини ташкилий мустаҳкамлаш, жамият фаолиятида жамоатчилик асосида ишлашни ривож топтириш, янги-янги кучларни актив лекторлик ишига жалб қилиш «Билим» жамиятининг муҳим вазифасидир.

Оммага билим бериш — олийжаноб вазифа. Цехда ва дала шийпонида, маданият уйи ва студентлар дарсхонасида, хуллас, совет кишиси яшаётган ва меҳнат қилаётган ҳамма ерда жамоатчи лекторнинг овози янграйверсин.

Совет Иттифоқи Коммунистик партияси Марказий Комитети бутуниттифоқ «Билим» жамиятига унинг ишида янги катта-катта муваффақиятлар тилайди ва ўтган йигирма беш йил ичида орттирилган тажриба жамият сиёсий ва илмий фикрлар пропагандасини янада кенгроқ авж олдириши учун мустаҳкам гаров бўлиб хизмат қилади, унинг таъсирчанлигини оширади ва мамлакатимизда коммунизм қуриш улуғ ишига муносиб ҳисса қўшади, деб ишонч билдиради.

СОВЕТ ИТТИФОҚИ КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ.

СССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИНИНГ ФАРМОНИ

БУТУНИТТИФОҚ «БИЛИМ» ЖАМИЯТИНИ ЛЕНИН ОРДЕНИ БИЛАН МУКОФОТЛАШ ТЎҒРИСИДА

Сиёсий ва илмий билимларни пропаганда қилишдаги катта хизматлари, меҳнаткашларни коммунистик руҳда тарбиялашдаги актив иши учун **Бутуниттифоқ «Билим» жамияти Ленин** ордени билан мукофотлансин.

СССР Олий Совети Президиумининг Раиси
Н. ПОДГОРНИЙ.

СССР Олий Совети Президиумининг Секретари
М. ГЕОРГАДЗЕ.

Москва, Кремль.
1972 йил 19 июнь.

ЎРИМ ҚИЗҒИН

Пайариқ районидаги Крупская номли колхоз аъзолари ғалла ўрим-йиғимини тезкорлик билан давом эттирмоқдалар. Барча комбайнлар ғаллазорларга чиқарилди. Янчилган дон пешма-пеш давлат омборларига жўнатиляпти. Уруғлик ва эҳтиёт фонди жамғаришга алоҳида эътибор берилпяпти. Эралев, Р. Норбоев сингари комбайнчилар кунлик графикни бир ярим ҳиссаға етказиб адо этяпти. Комсомол-ёшлар бригадасининг аъзолари айниқса юқори ҳосил етиштирдилар. Улар 6.100 тонна уруғлик дон тайёрлаш учун курашмоқдалар.

Шу райондаги Охунбобоев номли колхозда ҳам ғалла ўрими қизғин бошлаб юборилди.

МЎЛ ОЗУҚА УЧУН

УЧҚЎРҒОН. (**«Совет Ўзбекистони» мухбири**). Районда сенаж бостириш йиллик плани бажарилди. Сенажхоналарга 9 минг тоннадан зиёд сўлитилган кўк беда ва бошқа хил табиий ўтлар бостирилди. Чорвачиликда донг таратган Ленин номли совхоз бу борада айниқса катта муваффақиятга эришди, сенаж тайёрлаш планини 200 процентга етказиб адо этди.

«Учқўрғон» совхози, «Октябрь», Энгельс номли колхозларда ҳам чорва қишлови учун кўплаб сенаж ғарамланди.

Сенаж бостириш қизғин давом эттирилаётир.

Совет Социалистик Республикалари Иттифоқининг 50 йиллиги олдидан газетамизда қардош республикаларнинг анъанавий ҳафталиги давом этмоқда. Бугун Грузия Совет Социалистик Республикаси ҳафталиги бошланади. Ҳафталик давомида газета саҳифаларида мамлакатимиз халқлари қардошлик оиласида Грузия меҳнаткашларининг КПСС XXIV съезди қарорларини бажаришдаги меҳнат зафарлари, республика маданияти ва турмушидаги туб ўзгаришлар, истиқбол ва янги режалар ҳақида ҳикоя қилинади.

Грузия ССР пойтахти Тбилиси йилдан-йилга кўркамлашиб бораётир. Бу ерда кўплаб уй-жой, маданий-маиший муассасалар бинолари қад кўтармоқда. Суратда: С. Орджоникидзе номли майдонда қурилаётган кўп қаватли «Ажария» меҳмонхонасини кўриб турибсиз.

А. Вачьян фотоси.

АБАДИЙ ДЎСТЛИК

В. П. МЖАВАНАДЗЕ,
КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидат, Грузия Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари

«Аврора»нинг қудратли садоси инсоният тарихида янги даврни очиб берди. Бу давр ҳисоби 1917 йилнинг октябридан бошланиб, у янги типдаги давлат — чинакам халқ ҳокимиятининг ва янги Инсон биографиясининг муқаддимаси бўлди.

Социализм душманлари тарих соатини неча марталаб давр оқимидан тескарига буришга уриниб кўрдилар. Лекин давлатимиз ҳамиша ўзининг мустақиллиги ва яшашга бўлган ҳуқуқини сақлаб қолди. Бундан эллик йил муқаддам В. И. Лениннинг доно кўрсатмасига биноан Совет Социалистик Республикалари Иттифоқи тузилган эди, бу революцион типдаги давлат бўлиб, эндиги кунда дунёдаги ғоят қудратли мамлакатга, тинчлик ва социализмнинг буюк посбонига айланди.

Ленин гвардиясига мансуб кишиларнинг ажойиб фазилатларини ўзида мужассамлаштирган янги инсон — совет кишиси ҳам ўз-ўзидан, осонликча шаклланиб қолмади. Партия социалистик онгли, коммунистик ахлоқли кишиларни узоқ муддат давомида, сабот билан тарбиялаб вояга етказди. Янги совет кишисининг бош фазилати шундан иборатки, у ўз кучи, билими, қобилият ва истеъдодини умум ишига, ўз мамлакатининг янада қудратли ва фаровон бўлиши учун сарфлашга ҳамиша тайёрдир.

Коммунистик партия, Совет давлати янги кишини — СССР гражданини вояга етказмоқда, тарбияламоқда, шакллантирмоқда. Мана, эллик йилдан бери мамлакатимиздаги ҳамма халқларнинг фарзандлари ўзларининг биргаликдаги ижодий меҳнатлари билан Улуғ Ватанимиз—Совет Иттифоқини мустаҳкамламоқдалар.

Бундан эллик йил муқаддам, ленинча ГОЭЛРО планининг дастлабки станцияларидан бири бўлган ЗАГЭС қурилишига асос солган оммавий коммунистик шанбалик пайтида грузин ишчилари ва деҳқонлари билан бир қаторда руслар ва украинлар, арманлар ва озарбайжонлар, мамлакатимиздаги турли халқларнинг вакиллари елкама-елка туриб меҳнат қилган эдилар. Ана шу шанбаликнинг иштирокчилари — гидростанция ветеранлари Д. Геладзе, И. Чохонелидзе, К. Чачанидзе ва бошқалардан сўрасангиз, улар ўша пайтда турли халқларнинг вакиллари қанчалик аҳиллик ва ҳамжиҳатлик билан ишлаганликларини ҳикоя қилиб берадилар. Мен у пайтларда Қизил Байроқли Кавказ армияси Грузия бирлашган ҳарбий ўқув юртининг ёш курсанти эдим. Ҳали ҳам эсимда, грузин энергетикасининг тўнғичи бўлган бу станциянинг ишга туширилиши бутун мамлакат миқёсида катта шодиёнага айланиб кетган эди. Шодлигимизни баҳам кўриш учун Бутуниттифоқ оқсоқоли М. И. Калинин ҳам келган эди. Унга М. Цхакая, Ф. Махарадзе ва Л. Сухишвили билан биргаликда гидроэлектростанциянинг биринчи турбинасини ишга тушириш шарафи муяссар бўлган эди.

Фашист қузғунлари мамлакатимизга ҳужум қилгандан сўнг ҳам барча совет халқлари Ватан ҳимоясига отландилар ва улар Брест қалъасида, Москва остоналарида, қамалдаги Ленинградда, Белоруссия ва Украинанинг партизан сўқмоқларида, Кавказ тоғларида, Сталинград бўсағаларида мардона жанг қилдилар. Душман оёғи Ватанимиз юраги — Москва кўчаларини топтамаслиги учун ўз жонларини фидо қилган панфиловчи қаҳрамонларнинг шижоати умрбод хотирамиздан ўчмайди. Москва яқинида эса Грузия меҳнаткашлари томонидан Москва ҳимоячиларига юборилган бронепоезд экипажи ҳам мардонавор кураш олиб бормоқда эди...

Ленин шаҳри учун бўлган мислсиз жангларда мен ҳам қатнашганман. Шаҳарни мамлакатимиз билан боғлаб, ленинградликлар қалбига умид ва ишонч туйғуларини солиб турган, қаҳрамон шаҳарнинг она-Ватан билан бир тан-бир жонлигининг рамзи бўлган ҳаёт йўли учун бўлган курашларда ҳам қатнашганман. Рейхстаг қуббасига, нацизмнинг мажақланган уясига Ғалаба байроғини рус йигити М. Егоров билан грузин фарзанди М. Кантария қадаган эдилар.

Абадий бузилмас дўстлигимиз туфайли ҳар қандай қийинчиликларни енгдик. Шу дўстлигимиз туфайли социалистик Ватанимиз куч-қудрати тобора мустаҳкамланмоқда. Мисол ахтариб узоққа боришнинг ҳожати йўқ. Масалан, Тошкентдаги офат ва жасоратни эсга олайлик. Зилзиладан вайрон бўлган Тошкент шаҳри қардош халқлар ҳамкорлигида қисқа вақт ичида гўзал ва улуғвор замонавий шаҳарга айланди.

Совет Иттифоқи халқлари ўртасидаги дўстлик ва ҳамкорлик йил сайин мустаҳкамланиб бораётганлигини ҳар икки республикаларимизнинг алоқалари мисолида ҳам яққол кўриш мумкин. Бу дўстлик, бу қардошлик йилномаларига кўпгина шонли саҳифалар ёзилган. Бу саҳифаларни варақласангиз, Ўзбекистон Грузияга экскаваторлар, труба орқали ҳаво юборадиган машиналар, насослар, металл қирқадиган станоклар, кабеллар троллейбус симлари, мойли лаклар ва бошқа кўпгина буюмлар етказиб бераётганлигини, Грузиядан Ўзбекистонга эса минора кранлари, конларда ишлайдиган электровозлар ва металл қирқадиган станоклар, юк автомашиналари ва кичик габаритли тракторлар, пўлат тахталар ва трубалар, электр техника асбоблари ва химия маҳсулотлари келаётганлигини кўрасиз.

Бу алоқаларда халқларимиз ўртасидаги маданий ҳамкорлик йилдан-йилга тобора кўпроқ мустаҳкамланаётганлиги, ўзбек ва грузин ёзувчилари, рассомлари ва архитекторлари, олимлари ва артистлари бир-бирлари билан тез-тез ижодий учрашувлар ўтказиб турганликлари ҳам қайд қилинганлигини кўрасиз.

Буларнинг ҳаммаси совет ҳаёт тарзининг, совет халқи дунёқарашининг ёрқин белгиларидир. Бизда киши кишига, халқ халққа дўст ва ўртоқ, қон-қардошдир. Совет халқлари ягона оиласини таърифловчи бу сўзлар чиройли ибора эмас, балки ҳаёт ҳақиқатидир.

Индустриямизнинг гигантлари бўлган Рустави металлургия ва Кутаиси автомобиль заводлари қурилишида бизга бутун мамлакат ёрдам берганини Грузия меҳнаткашлари миннатдорчилик билан эслайдилар. Руставн ва Сумгаит металлурглари, Чиатури ва Никополь кончилари, Ткварчели ва Донбасс шахтёрлари, Тбилиси ва Ереван станоксозлари, Кутаиси, Ленинакан ва Кировобод тўқимачилари, Гори ва Ромен районн колхозчилари бир-бирлари билан ўзаро мустаҳкам дўстлик иплари билан боғланганлар.

Грузиядаги энг йирик қурилишлардан бўлган Ингур ГЭСининг Ангарадаги гигант Братск ГЭСидан узоқлиги бир неча минглаб километр масофани ташкил этади. Лекин олис масофа чинакам дўстликка халал беролмайди. Грузиядан йўл олиб, Новороссийск, Ростов, Волгоград, Куйбишев, Уфа, Челябинск, Кустанай, Омск, Новосибирск, Кемерово, Красноярск, Тайшет орқали ўтган эшелонда кабинасига «Братскда ишлаётган оғаларимизга!» деган шиорлар ёзилган «Колхида» автомобиллари юборилди. Икки коллектив дўстлиги, социалистик мусобақаси ана шундай бошланди. Орадан сал ўтмай, у ёқдан — Сибирдан ҳам Грузияга қараб 25 вагондан иборат катта эшелон йўлга чиқди. Унда братскликлар ўз дўстларига одимловчи экскаваторлар юборган эдилар. Бу мураккаб машиналарни бошқариш учун кўнгиллилар бригадаси ҳам таклиф этилди, улар ўз тажрибаларини грузин гидроқурувчиларига жон-дилдан ўргатдилар.

(Давоми иккинчи бетда).

ПАРТИЯ АКТИВИ ЙИҒИЛИШЛАРИ

Нукусда бўлиб ўтган Қорақалпоғистон партия активи йиғилиши «Халқаро аҳвол тўғрисида»ги масала юзасидан КПСС Марказий Комитетининг 1972 йил май Пленуми якунларини муҳокама қилди.

Қорақалпоғистон область партия комитетининг биринчи секретари Қ. Камолов, Амударё районидаги «Ленинизм» колхози партия комитетининг секретари С. Сафарбоева, Қўнғирот район партия комитетининг биринчи секретари К. Абдиров ва йиғилишнинг бошқа иштирокчилари КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси ва шахсан КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежнев партия XXIV съезди ишлаб чиққан ташқи сиёсат йўлини қатъият ва изчиллик билан амалга ошираётганликларини мамнун бўлиб гапирдилар.

Йиғилиш ўз резолюциясида КПСС Марказий Комитети май Пленуми қарорларини қизғин маъқуллади.

• • •

Сирдарё область партия ташкилоти активи йиғилишида «Халқаро аҳвол тўғрисида»ги масала юзасидан КПСС Марказий Комитети 1972 йил май Пленуми якунлари муҳокама қилинди.

Область партия комитетининг биринчи секретари К. А. Аҳмедов, «Самарқанд» совхозининг директори Э. Холматов, «СирдарьяГРЭСстрой» бошқармасининг арматурачиси Н. Муслядинов, «Арнасой» совхози партия ташкилотининг секретари А. Маманов сўзга чиқиб Коммунистик партия ва Совет ҳукуматининг бутун дунёда тинчликни мустаҳкамлашга қаратилган ташқи сиёсатини қизғин маъқулладилар.

Йиғилиш иштирокчилари область меҳнаткашларининг Ватанимиз куч-қудратини зарбдор меҳнатлари билан янада мустаҳкамлашга, СССР ташкил этилганлигининг 50 йиллигини муносиб кутиб олишга интилаётганликларини айтдилар. (ЎзТАГ).

Шу кунларда пахтакорларнинг иши ҳар қачонгидан кўпайган. Улар мўл ҳосил ишқида меҳнат қилиб, ғўза ниҳолларини кунда бир яшнатмоқдалар. Пискент районидаги Тельман номли колхознинг Ҳаким Полвонов бригадасида ғўзаларнинг ривожи айниқса яхши. Шу кунгача улар ғўзага тўрт марта ишлов бериб, икки марта озиқлантирдилар. Бу ишда илғор механизатор Саттор Абдиев бошқаларга ўрнак кўрсатяпти. Суратда: С. Абдиев ғўза қатор ораларини культивация қиляпти.

А. Тўраев фотоси.

СОВЕТ ДЕЛЕГАЦИЯСИНИНГ ВДРда БЎЛИШИ ТЎҒРИСИДА

КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси Н. В. Подгорний бошчилигидаги Совет делегацияси 1972 йил 15 июндан 18 июнгача ғайри-расмий дўстлик визити билан Вьетнам Демократик Республикасида бўлди. Делегация составида КПСС Марказий Комитетининг секретари К. Ф. Катушев ва СССР ташқи ишлар министрининг ўринбосари Н. П. Фирюбин бор эди. Вьетнам Меҳнаткашлар партияси Марказий Комитети, Вьетнам Демократик Республикаси Миллат мажлиси доимий комитети ва ВДР ҳукумати делегацияни қардошларча самимий кутиб олди.

Совет делегациясининг бошлиғи Н. В. Подгорний Ханойда бўлган вақтида Вьетнам Демократик Республикасининг президенти Тон Дик Тханг ҳузурида бўлди.

Вьетнам Меҳнаткашлар партияси Марказий Комитетининг Биринчи секретари Ле Зуан, Вьетнам Меҳнаткашлар партияси Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, ВДР Миллат мажлиси доимий комитетининг раиси Чионг Тинь, Вьетнам Меҳнаткашлар партияси Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, ВДР Бош министрининг ўринбосари Нгуен Зуй Чинь, Вьетнам Меҳнаткашлар партияси Марказий Комитетининг секретари, ВДР ҳукуматининг министри Суан Тхюи ва Вьетнамнинг бошқа раҳбарлари Совет делегациясини қабул қилдилар ҳамда дўстона суҳбатлашдилар.

Совет ва Вьетнам томони музокаралар олиб борди. Бу музокаралар давомида Совет Иттифоқи билан Вьетнам Демократик Республикаси ўртасидаги дўстона муносабатларни, жанговар бирдамлик ва қардошларча ҳамкорликни янада мустаҳкамлаш ва ривожлантириш масалалари ҳамда Америка империализмининг Вьетнам халқига қарши қуролли интервенцияси давом этаётганлиги ва АҚШнинг социалистик давлат — Вьетнам Демократик Республикасига қарши агрессив ҳаракатлари кучайиб кетганлиги муносабати билан Вьетнамдаги аҳвол муҳокама қилинди.

Совет делегацияси КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси, СССР Олий Совети Президиуми ва Совет ҳукумати номидан қаҳрамон Вьетнам халқи билан қардошларча бирдамлик туйғуларини изҳор қилди. Пролетар интернационализми принципларига содиқ бўлган Совет Иттифоқи Коммунистик партияси, СССР ҳукумати, бутун совет халқи Вьетнам халқининг империалистик агрессияга қарши, ўз Ватанининг озодлиги ва мустақиллиги учун олиб бораётган ҳаққоний курашига зарур ёрдам ва мадад бермоқдалар ва бундан буён ҳам шундай ёрдам ва мадад бераверадилар.

Н. В. Подгорний Вьетнам Меҳнаткашлар партияси Марказий Комитетининг, Вьетнам Демократик Республикаси ҳукумати ва бутун Вьетнам халқининг Америка империализми қуролли агрессиясини даф қилишда ҳамда социализм қурилишида тобора муваффақиятларга эришувини астойдил тилади.

Томонлар мамнуният билан шуни қайд қиладиларки, озодлик кучлари миллий озодлик фронтининг ва Жанубий Вьетнам Республикаси Муваққат революцион ҳукуматининг раҳбарлигида қўғирчоқ Сайгон режими қўшинларини ва америкалик агрессорларни жиддий мағлубиятга учратмоқдалар.

Томонлар АҚШнинг суверен социалистик давлат бўлмиш Вьетнам Демократик Республикасига қарши агрессив ҳуружларини қатъиян қоралайдилар ва АҚШдан бомбардимонларни ўққа тутишни ҳамда ВДР портларини миналаштиришни дарҳол ва сўзсиз тўхтатсин, Жанубий Вьетнамда «вьетнамлаштириш» сиёсатини тўхтатсин, Париждаги ижобий музокараларни яна бошлаб юборсин, деб талаб қиладилар. Вьетнам Демократик Республикаси ҳукумати ва Жанубий Вьетнам Республикаси Муваққат революцион ҳукумати масалани сиёсий жиҳатдан ҳал этиш юзасидан илгари сурган маълум программа (шу жумладан 7 модда ва буларга берилган 2 изоҳ) Вьетнам масаласини ана шу мамлакат халқининг миллий орзу-умидларига мувофиқ суратда тезроқ ҳал этиш учун ижобий асосдир.

Музокаралар самимият, дўстлик ва ўртоқлик вазиятида ўтди.

• • •

Ўртоқ Н. В. Подгорний бошчилигидаги Совет делегацияси 18 июнда Москвага қайтиб келди. Аэродромда делегацияни А. П. Кириленко, П. Е. Шелест, Ю. В. Андропов, И. В. Капитонов ўртоқлар, СССР Олий Совети Президиуми Раисининг ўринбосарлари С. Б. Ниёзбеков, М. А. Яснов, бошқа расмий кишилар, шунингдек Ҳиндистоннинг СССРдаги элчиси К. Ш. Шелванкар ва Вьетнам Демократик Республикасининг СССРдаги муваққат ишлар вакили Ву Тоан кутиб олишди.

СССР—50
ГРУЗИЯ ХАФТАЛИГИ

БУЮК ОИЛАДА ЮКСАЛГАН ЎЛКА

АБАДИЙ ДЎСТЛИК

(Боши биринчи бетда).

Республика металлни қайта ишлаш корхоналари коллективларининг Ленинграддаги Киров заводи ишчилари билан ҳамкорлиги ҳам ажойиб анъанага айланиб кетди. Атоқли кировчи-фрезерчи И. Д. Леонов республикамизга бир неча марта келиб кетди, илғор методларни татбиқ қилишда ёрдамлашди, ўзининг илғор тажриба мактабидаги ишлари ҳақида ҳикоя қилиб берди. Иван Давидович бир гал шундай деган эди: «Бу сафарим ҳам аввалгисига ўхшаб, мароқли бўлибгина қолмай, балки шу билан бирга мен учун ғоятда фойдали бўлишига аминман. Ахир, мен тажрибамни ўргатиш учунгина эмас, ўзим ҳам ниманидир ўрганиш учун келаман». Бундай учрашувлар ҳар икки томонга ҳам, шубҳасиз, фойда келтиради, кишиларни бир-бирига яқинлаштиради, иш ю[...]ишнинг янги формаларини вужудга келтиради.

Яқинда Грузия Компартияси Марказий Комитетининг бюроси Г. К. Оржоникидзе номидаги Кутаиси автомобиль заводи комплекс бригадаси рационализаторлари ва ихтирочиларининг тажрибасини кўриб чиқди ва маъқуллади. Бу бригадага И. Д. Леоновнинг дўсти ва шогирди, республикада хизмат кўрсатган рационализатор, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони И. Хазарадзе раҳбарлик қилмоқда. У бошлаган ташаббус ҳозир Иттифоқимизга ҳам ёйиляпти — бригадага маслаҳат олиш ва тажриба ўрганиш учун кўп кишилар келмоқдалар.

Яқинда «Правда» газетаси Руставн шаҳри музейида сақланаётган қизиқ бир ҳужжатни эълон қилди. Унда қуйидагилар битилган: «1950 йил 27 апрелда биринчи пўлат эритилиши муносабати билан печь олдида Черепенников билан Жужунашвили, Пивников билан Сигуаларнинг туришини буюраман...» Қаранг, устоз шогирд билан, дўст дўст билан ёнма-ён турибди, бу ишчилар анъанасидир, совет воқелигининг оддий бир белгисидир. Улуғ Октябрнинг 50 йиллиги шарафига Руставн печлари олдида Социалистик Меҳнат Қаҳрамони А. Панцулая, донецклик металлург В. Волков, Коммунарскдан келган А. Лутовской, енекневолик А. Исайколар «дўстлик пўлат қуювида» қатнашдилар. Кишиларимизнинг ва халқларимизнинг дўстлиги ҳам аслида шу оловда тобланган пўлатдек мустаҳкамдир.

Махарадзе районн билан Геничи района колхозчилари ўртасидаги дўстлик ҳақида ҳам илиқ гапларни айтиш мумкин. Бир неча ўн йиллар олдин туғилган бу ҳамкорлик ҳозир ҳам давом этиб, янада мустаҳкамланмоқда. Улуғ Ватан уруши йиллари, душман Украинани босиб олган пайтда Геничи района қишлоқларининг аҳолиси ҳар томонга тарқаб, баъзилар армияга, баъзилар партизан отрядларига кетди, баъзилар эса мамлакат ичкарисига юборилди. Улар ўз қариндош-уруғларини излаб, тўппа-тўғри Грузияга хат ёзишди. Чунки улар грузияликларнинг меҳмондўстлигини билишар эди. Хат ёзганлар чиндан ҳам адашмадилар. Грузиянинг Шрома қишлоғи украиналик қардошлар учун иккинчи она юртга айланди. Яқинда украиналик дўстлар бизга меҳмон бўлиб келиб, оғир синов йилларида чинакам дўстлик намуналарини кўрсатган грузияликлар билан учрашдилар. Шрома колхозининг раиси Михако Орогвелидзе бу ҳақда «Дўстлик» деган ажойиб китоб ҳам ёзди...

Ҳозир Совет Грузияси самолётлар ва электровозлар, автомобиллар ва сув ости қанотлари бўлган катерлар, ҳисоблаш машиналари ва аниқ приборлар, электродвигателлар, токарлик, металл қирқиш станоклари, трубага ишлов берувчи станоклар, дунёда биринчи «Сакартвело» чой баргини териш машинаси, газламалар, пойафзаллар ва галантерея буюмлари ишлаб чиқараётган, халқ хўжалигининг турли соҳалари ғоят ривожланган республикага айланди. Агар 1913 йил билан солиштирадиган бўлсак, саноат маҳсулотининг умумий ҳажми 85 баравар ошганини кўрамиз.

Бизнинг бу муваффақиятларимиз, юқорида айтиб ўтганимиздек, барча совет кишиларининг биргаликда қилаётган меҳнати, уларнинг хўжалик ва маданий қурилишнинг умумий вазифаларини ҳал қилишдаги қардошларча ўзаро ёрдами ва самарали ҳамкорлиги натижасидир.

Гуркираб ривожланаётган саноатга, кўп тармоқли қишлоқ хўжалигига тобора кўпроқ электр энергияси керак бўлади. Ингур ГЭСи, Варцих каскадининг биринчи навбати, Тбилиси иссиқлик электр станциясининг янги агрегатлари ва бошқа бир қатор энергия объектлари ишга туширилиши билан электр энергия ишлаб чиқариш 15,5 миллиард киловатт-соатга етади ёки беш йиллик охирига бориб, бутун 1940 йилда қанча электр энергияси ишлаб чиқарилган бўлса бир кунда шунча электр энергияси ишлаб чиқарилади. Бу вазифани муваффақият билан ҳал этишда Совет Иттифоқи халқлари ягона оиласидаги қардош республикалар ҳам яқиндан ёрдам беришяпти.

Ўзининг табиий иқлим шароитлари жиҳатидан Грузия қишлоқ хўжалигини ривожлантириш борасида катта имкониятларга эга. Масалан, Қора денгиз района — субтропик ўсимликлар макони худди шундай жойдир. Чой, цитрус ўсимликлари, тамаки, эфир мойи ва техника ўсимликлари бу ернинг асосий бойлиги ҳисобланади.

Биз барча муваффақиятларимизда мамлакатимиздаги барча халқларнинг, биринчи навбатда катта оғамиз — улуғ рус халқининг дўстлиги ва ижодий ҳамкорлиги самараларини кўрамиз. Бу дўстлик тобора ривожланиб ва кучайиб бораётган маданий алоқаларда ҳам ўзининг аниқ ифодасини топяпти. Революцияга қадар Грузияда аҳолининг ярмидан кўпроғи саводсиз эди. Эндиликда эса республикада саводсиз одамни учратмайсиз.

Грузияда биринчи олий ўқув юрти Улуғ Октябрь социалистик революциясидан кейин пайдо бўлди. Ҳозир эса республикада 18 та олий ўқув юрти бор. Ҳар минг кишидан 58 нафари олий маълумотли, 382 нафари эса ўрта маълумотлидир. Халқ орасидан талантли меҳнаткаш зиёлилар етишиб чиқди. Бу эса ўз навбатида 200 та илмий-тадқиқот муассасасини барпо этиш, Грузия Фанлар академиясини очиш имконини берди.

Грузия халқи қалбида рус халқи ва бошқа халқлар билан дўстлик, улардан миннатдорчилик ҳислари ҳамиша яшайди. Биз рус халқи бош бўлган барча совет халқлари билан бир сафда бориб, миллий маданиятимиз ва экономикамиз тараққиётида жуда катта ютуқларни қўлга киритганимиз билан ҳақли равишда фахрланамиз. Турмуш фаровонлиги ғоятда юксалиб бораётганини ҳар биримиз ўз шахсий ҳаётимизда, оиламиз, ишлаётган коллективимиз мисолида ёрқин кўриб турибмиз. Ҳар бир совет республикаси ўз ҳаётининг ҳамма соҳаларида мислсиз равнақ йўлидан бормоқдалар.

Буларнинг ҳаммаси яна бир бор шуни исбот этадики, биз мақсадларимизнинг муштараклиги билан кучлимиз. Бундан 50 йил муқаддам В. И. Лениннинг доно кўрсатмаси билан Совет Социалистик Республикалари Иттифоқига бирлашган халқлар бораётган ҳозирги йўл коммунизмга элтувчи ягона тўғри йўлдир.

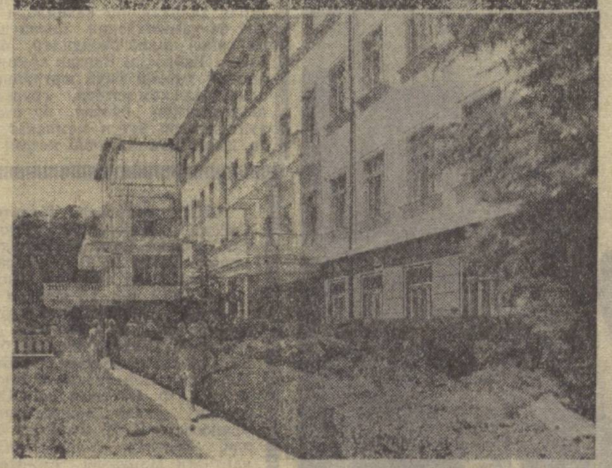

Грузия ўзининг йирик саноати, тараққий этган қишлоқ хўжалиги, шифобахш оромгоҳлари билан машҳурдир. Суратларда: 1). Руставн синтетик тола тўқув цехининг умумий кўриниши. 2). Грузияда цитрус ўсимликларини турли зараркунандалар ва касалликлардан сақлаш мақсадида март ойидан октябргача беш марта пуркаш усули қўлланилади. Хелвачаур районидаги Ахалшен цитрус совхозида Отар Баучадзе иш устида. 3). Грузия чойи ўз хушбўйлиги билан кишиларга ҳузур бағишлайди. «Сакартвело» чой териш машиналари чой плантациясида жавлон урмоқда. 4). Боржоми. «Ликани» санаторийси.

М. Квирикашвили,
Н. Анастасьев
фотолари (ТАСС).

ФАКТЛАР... РАҚАМЛАР...

◆ Грузия ССР Фанлар академияси 1941 йили вужудга келди. Ўшанда академиянинг илмий-тадқиқот муассасаларида атиги 30 фан доктори ва 111 фан кандидати ишлар эди. Ҳозирги вақтда академия системасида уч мингга яқин илмий ходим, 200 фан доктори ва 900 дан зиёд фан кандидати бор.

◆ Республикада ҳар 1000 аҳолига Францияга нисбатан икки баравар, Италияга нисбатан уч баравар, Туркияга нисбатан беш баравар ва Эронга нисбатан 13 баравар кўп студент тўғри келади.

◆ Грузия энергетика системасига 30 та йирик электр станция киради. 1913 йили мамлакатда қанча электр энергия ишлаб чиқарилган бўлса, ҳозир бир кунда шунча энергия ишлаб чиқарилмоқда.

◆ Республикада саноатнинг металлургия, самолётсозлик, автомобилсозлик, станок ва машинасозлик, химия, электроника ва приборсозлик каби тармоқлари Совет ҳокимияти йилларида вужудга келди.

◆ Мамлакат территориясида давлат капитал жамғармалари ва уй-жой кооператив манбалари ҳисобига янги беш йилликда умумий майдони 3,3 миллион квадрат метр бўлган уй-жой қурилади. Бу — ўтган беш йилликдагига нисбатан 36 процент кўпдир.

◆ Республикада ҳозир Чор Россиясидагига нисбатан икки баравар кўп металл қирқадиган станоклар ишлаб чиқарилмоқда. Совет ҳокимияти йилларида газлама 400 баравар, пойафзал 55 баравар кўп ишлаб чиқарилди. Биргина 1970 йилнинг ўзида грузин автомобилсозлари 14 минг автомашина ишлаб чиқардилар. Бу — 1931 йили бутун мамлакатимиз саноати ишлаб чиқарган машиналардан ҳам кўпдир.

◆ Жаҳонда биринчи чой териш машинаси Грузияда яратилди. Унинг авторлари Ленин мукофоти лауреатлари бўлишди. Машинага «Сакартвело» номи берилди.

◆ Шифобахш «Боржоми» суви мамлакатимизнинг турли бурчакларида маълум бўлса керак. РСФСР унинг энг йирик истеъмолчиси ҳисобланади. Бу йил 67 миллион шиша «Боржоми» суви реализация қилинади.

◆ Ачигвар совхоз-техникумининг чой экинзорларида ўтган йили ҳар қачонгидан ҳам мўл ҳосил етиштирилди. Назиброла Хасая бошлиқ бригада аъзолари пландагидан 265 тонна кўп чой барги териб топширишди.

ҲАМКОРЛИК

Кўп миллатли совет халқларининг улкан ва қувончли байрами — СССР ташкил топган куннинг 50 йиллиги тобора яқинлашяпти. Улуғ айём арафасида Тбилиси Давлат университетида ҳам 25 миллат фарзандлари бир оила аъзоларидек таҳсил кўришаётганини фахр ва ғурур билан эслаб ўтамиз. Доҳий В. И. Ленин асос солган бу дўстликдан ҳам қудратлироқ куч бўлмаса керак.

Университет ҳаёти кўп қиррали, воқеаларга бой. Унинг ҳар бир кунини мамлакатимиздаги ўзга олий ўқув юртлари билан мустаҳкам алоқасиз тасаввур қилиш қийин. Бу ўзаро ҳамжиҳатликда ҳаммамиз учун қадрдон бўлиб қолган рус тили алоқа воситаси сифатида хизмат қилмоқда.

Филология факультети кафедрасида рус ва славян филологияси, кавказшунослик каби фаннинг бошқа соҳалари муваффақиятли ривожланиб бормоқда. Грузин филологлари эришган ютуқлар туфайли Тбилиси университети рус тили ва адабиётини ўрганиш бўйича мамлакатимиздаги энг йирик илмий марказлардан бири бўлиб қолди.

Профессорлардан В. Шадури ва Г. Бебутовлар томонидан тузилган «Қадимий даврдан то шу кунгача бўлган грузин ва рус халқларининг дўстлик йилномаси» икки халқ ўртасидаги анъанавий маданий алоқалар ҳақида ҳикоя қилади.

Булардан ташқари, биз университетимизга СССР халқлари адабиёти тарихидан лекция ўқиш учун қардош республикалардан малакали лекторларни тез-тез таклиф қилиб турамиз.

Шимолий Кавказ халқлари тили ва адабиётини ўрганиш бўйича ҳам катта тадқиқот ишлари олиб борилятпи. СССР Фанлар академиясининг мухбир аъзоси Г. Ахвледиани ўз тадқиқотини осетин тили ва адабиётини ўрганишга бағишлади. Таниқли грузин олимларидан А. Чикобава, К. Ломтатидзе, Г. Рогавалар Шимолий Кавказ халқлари тилини ўрганишга салмоқли ҳисса қўшдилар. Айниқса, филолог олимлар Шимолий Кавказ республикалари учун илмий кадрлар тайёрлаш соҳасида ҳам катта ютуқларни қўлга киритдилар.

Шуни фахр билан айта оламизки, Тбилиси Давлат университетининг кўплаб собиқ талабалари ҳозир Шимолий Осетия, Доғистон, Кабардин-Балқар университетларида самарали иш олиб бормоқдалар.

Фан соҳасидаги йирик илмий проблемаларни муваффақиятли ҳал этиш олимлардан, катта-катта ижодий коллективлардан ҳамкорликда ишлашни талаб этади. Ҳамкорликда ҳикмат кўп, деб бежиз айтишмайди. Жумладан, университет қошидаги амалий математика институти коллективи СССР Фанлар академияси амалий математика институти билан биргаликда магнит гидродинамикаси масалаларини ҳал этиш усулларини ишлаб чиқмоқда. Мазкур институтнинг инженерлик ва физик масалалар бўлими Латвия университети билан ҳамкорликда радиохимия устидан тадқиқот ўтказишяпти.

Университетимиз кимёгарларининг ижодий алоқалари кенгайиб бораётганлиги ҳам кишини қувонтиради. Олимларимиз СССР Фанлар академияси элемент-органик бирикмалар институти ҳамда СССР Химия саноати министрлиги химия ва элемент-органик бирикмалар институти билан ҳамнафас бўлиб, мономерлар ва полимерлар устида ишлаётган бўлса, Новочеркасск гидрохимия институти коллективи билан эса таркибида органик моддалар ва микроэлементлар сақловчи табиий сувларни анализ қилишяпти.

Коллективимиз ҳаётидаги яна бир янгилик: СССР Фанлар академияси океанология институти университетимиз гидрохимикларидан бир группасини «Дмитрий Менделеев» илмий-тадқиқот кемасида экспедицияда қатнашишга таклиф этди. Шу йил декабрь ойида мазкур экспедиция Тинч океан экватори бўйлаб океан сувининг кимёвий таркиби ва ўзаро таъсири ҳамда атмосферасини ўрганиш учун сафарга чиқади.

Тбилиси Давлат университетининг профессор Г. Санадзе раҳбарлик қилаётган биология факультети фотосинтез лабораторияси 1968 йилда ташкил топган. Ўша пайтда бизга илмий консультант сифатида академиклардан А. Курсанов, М. Чайлахян, А. Ничипоровичлар амалий ёрдам кўрсатишди. Бугунги кунда улар лаборатория ходимларининг қадрдон дўстлари бўлиб қолишган.

Университетимиз аспирантурасида Қозоғистон, Ўзбекистон, Тожикистон, Арманистон, Озарбайжон ва бошқа қардош республикалардан келган ёшлар таҳсил кўришмоқда. Фақат кейинги беш йил мобайнида 90 дан зиёд турли миллат вакиллари университетимизда диссертация ҳимоя қилдилар.

Студентларимизнинг ҳам бошқа республикалар олий ўқув юртлари талабалари билан алоқаси йилдан-йилга мустаҳкамланиб бораётир. Ёшларимиз Москва, Ленинград, Киев, Олмаота, Тошкент ва бошқа кўплаб шаҳарларда бўлишди. Айниқса, студентларимиз Тошкент Давлат университетидан катта таассурот билан қайтишди. Бу дўстлик учрашуви СССР ташкил топган куннинг 50 йиллигига бағишланди.

Д. ДЖИКИЯ,
Тбилиси Давлат университети партия комитетининг секретари.

«КЎК ОЛТИН»— БОЙЛИГИМИЗ

Республика чой экинзорларида етиштирилган мўл-кўл ҳосилни йиғиб олиш авжи паллага кирди. «Кўк олтин»га тўла яшикларни ортган автомашиналар карвони ҳар куни чой плантацияларидан фабрика томон чўзилиб кетади. Республика чойзорларида ҳозирнинг ўзидаёқ беш йилликнинг иккинчи йили ҳисобига дастлабки тонналар топширилятпи.

Махарадзе района чойкорлари ва чой фабрикаси ишчиларининг ташаббуси билан республикада беш йилликнинг сўнгги йилида 300 минг тонна юқори навли чой барги етиштириш учун бошланган мусобақа кенг қулоч ёйди. Ана шу миқдорнинг 75 тоннасиёқ мамлакатимиз аҳолисининг чойга бўлган талабини асосан қондира олади.

Чойкорлар СССР ташкил топган куннинг 50 йиллигини муносиб кутиб олиш учун бу йилги мавсумда пландагидан кўпроқ юқори навли чой барги териб топширишга аҳд қилишган.

Г. СУХИШВИЛИ.

ГРУЗИЯ—ЎЗБЕКИСТОН

Цхинвальдаги «Электровибромашина», Тбилисидаги «Электропускатель» заводлари ўрама симлар, паст вольтли автоматлар ва магнит мосламалар жўнатиб турибди.

* * *

Рустави минора кранларини, Тбилиси осма конвейерларини, Ботуми электрокарларини, Кутаиси артезиан насосларини ва «Колхида» юк машиналарини республикамиз халқ хўжалигида кўплаб учратамиз.

* * *

Республика енгил саноатчилари грузин ҳамкасбларига пилла, штапель тола, шойи ва трикотаж буюмлар етказиб бермоқда.

* * *

Тошкент экскаваторлари, Андижон сув насослари, «Таштекстильмаш»нинг ростлаш машиналари Грузияда шуҳрат қозонган.

ҚАЙНОҚ ҚАЛБЛАР

Руставн металлургия заводида 2- домна печини капитал ремонт қилиш ниҳоясига етказилди. Нормада кўрсатилган беш сутка ўрнига икки ярим суткада ремонт ишлари бажарилди. Бу ишда Рустави, Волгоград, Липецк, Горький бошқармалари ва Сумгаит участкаси махсус «Центрдомнаремонт» қурилиш-монтаж бошқармаси коллективлари жонбозлик кўрсатиб меҳнат қилишди.

Махсус «Центрдомнаремонт» қурилиш-монтаж бошқармасининг Закавказье бошқармаси бошлиғи Нодар Майсурадзени домна майдончаларидан бирида қирқ метр баландликда учратдим. Монтажчилар домна печининг янги аппаратини ўрнатиш ишлари билан банд эдилар.

— Бу домнада, — деди Майсурадзе, — биринчи йил ишлаётганимиз йўқ. Лекин шуни айтиш кераккн, ҳозирги ремонт ишлари олдингиларидан фарқ қилади. Биз ишни муддатидан икки марта қисқартиришга аҳд қилдик. Домна печини муддатидан илгари ишга тушириш — бу минглаб тонна металл деган сўз.

Баландликдан барча мураккаб ишлар кафтдек кўриниб турибди. Болғалар товуши тўхтовсиз эшитилади, электр пайванддан чиқаётган олтин учқунлар ажиб бир манзара кашф этган. Бу ерда кунора бирорта хушхабарнинг шоҳиди бўлиш мумкин.

Ушбу сатрлар ёзилаётган пайтда ремонт ишлари ниҳоясига етай, деб қолган эди. Бир неча соатдан сўнг домна печи ишлаб чиқаришга тўла топширилди. Бунга қандай эришилди? Кўп миллатли ремонтчилар отряди бир неча юз кишидан иборат бўлиб, уларга 150.000 сўмлик ишни бажариш топширилган эди.

Ҳар бир иш катта тажриба ва бой билим талаб этарди. Ниҳоятда қисқа муддат ичида бундай улкан вазифани бажариш мутахассисларни, ремонтчиларни сира чўчитмади. Тайёргарлик ишлари пухта ўтказилди. Ремонт технологиясига қатор ўзгартишлар киритилди. Мутахассислар ўз имкониятларини чамалаб кўриб, ремонтни икки ярим ой мобайнида якунлаш мумкин, деган қарорга келдилар.

Аслини олганда иш кўлами ниҳоятда кенг эди. Ҳар бир операцияни бажаришда вақтдан ютиш керак эди. Печнинг тўла совушини кутиб ўтирмасданоқ, А. Грицей ва З. Георгадзе раҳбарлигидаги бригада аъзолари монтаж ишларини бошлаб юбордилар. Улар қийинчиликларни енгиб, монтаж қилишни графикда кўрсатилганидан тўрт соат олдин тамомладилар.

Бошқа бригадаларда ҳам иш қизгин борди. Коллективнинг ҳар бир аъзоси виждонан меҳнат қилди. Бу, оммавий меҳнат жасорати эди. Горький шаҳридан Г. Кульмеяев бригадаси, Волгоградан И. Ротов, Липецкдан Б. Сигаев, Сумгаитдан эса А. Пашаев бригадалари ҳақиқий ватанпарварлик намуналарини кўрсатдилар. Ишчи дўстлиги ва ҳамжиҳатлиги ана шундай улкан ғалаба келтирди.

А. МИТАГВАРИЯ,
«Заря Востока» газетасининг мухбири.

Нукус районидаги 4-паррандачилик совхози фермаси Хўжакул кўли бўйида жойлашган. Унда 20 мингдан зиёд ўрдак ва 60 мингга яқин товуқ боқиляпти. Паррандабоқарлар бу йил давлатга 93 тоннагача пархез гўшти ва 3 миллион донадан ортиқ тухум етказиб бериш учун курашяптилар.
Суратда: фермада паррандаларни озиқлантириш пайти.
А. Лихвер фотоси, (ЎзТАГ).

ҚИШЛОҚ ҚУРИЛИШИ МУАММОЛАРИ

КЎРГАЗМАДАГИ ЛОЙИҲАЛАР

Деҳқон уйи қандай бўлмоғи керак? Пахтакорнинг қишлоғи қандай бўлгани маъқул? Мирзачўлдаги илғор колхозлардан бирининг правлениеси, партия комитети, қишлоқ Совети билан шу масалани муҳокама қилишди. Охири, қишлоқнинг бош планини тасдиқлашдан олдин, Сиз қишлоғингизнинг қандай қурилишини истайсиз, деган савол билан катта-кичик колхозчиларга мурожаат қилишди.

Ёшлар колхоз посёлкасида кенг экранли кинотеатр, клуб, кутубхона, спорт зали, «Бахт уйи» бўлсин, дейишди. Механизаторлар эса қишлоқда машина, мотоциклли оилалар кўпаяётганлигини ҳисобга олиб, уй олдида албатта гараж бўлиши керак деган истакни билдиришди.

Колхозчи хотин-қизларнинг истаклари алоҳида диққатга сазовордир. Улар замонавий колхоз посёлкасини маиший хизмат кўрсатиш комбинати, кир ювиш пункти, ярим фабрикатлар магазини, новвойхона, болалар боғча-яслисисиз тасаввур қила олмасликларини айтдилар. Электр, газ, водопроводни айтмаса ҳам бўлади, ҳозир қишлоқлар бусиз қурилмайди.

Қариялар эса чойхонасиз қишлоқнинг файзи бўлмайди, Сой бўйидан жой ажратиб беришса, чойхона атрофини мевазор боғ қилиб берамиз, меваси, соя-салқинидан ҳамма баҳраманд бўлади, — дея ваъда қилишди.

Қишлоқ аҳолисининг диди, маданий-маиший эҳтиёжлари ана шундай ўсиб кетган. Иқтисоди ҳам. Бош план тузилаётганда ана шу таклифларнинг кўпи инобатга олинди. Колхоз қишлоғи ҳозир гўзал, ихчам озода шаҳарчани эслатади. Уйлари, асфальт йўллари, гулзорлари, шиферли томларидаги телевизор антенналари билан.

— Яширишнинг ҳожати йўқ. Дастлаб қийин бўлди. Ҳаммасини айтиб улгуролмайсан. Техника, уруғ, ўғит етарли, қурилиш материалларини ҳам олиб турибмиз.

Бу Мирзачўлга биринчилар қатори келган, янги уйларга дастлабки ғишт қўйган, қадам-бақадам ер очиб, тупроқнинг пешанасидаги шўрни ювган, қамишзорларда боғлар яратган чўлқуварлардан бири, «Коммунизм» колхозининг раиси Турсунбой ака Латиповнинг сўзи. Ҳа, Мирзачўл чиндан ҳам қадрдон жой бўлиб қолди деҳқонларимизга. Чўлда ҳар йили бутун-бутун қишлоқлар бунёд этилмоқда. Шундай экан, деҳқоннинг уй-жойи қайси тартибда қурилиши керак, чорбоғи, гаражи, айвони, супа, ошхонаси, молхонаси қаерда жойлашиши керак, газ, водопровод, электрни қандай марказлаштириш мумкин, деҳқон уй-жойларини қуришни саноат асосида қандай олиб бориш зарур — бу масалалар маҳаллий Советларнинг диққат-марказида туриши табиий.

Колхозлараро қурилиш ташкилоти областдаги 43 колхозга хизмат қилади. Ўтган йилнинг ўзидагина қишлоқларда 2296 ўринли мактаб, 650 ўринли болалар боғчаси, 950 ўринли клуб, 8858 квадрат-метр уй-жой ва бошқа кўплаб хўжалик бинолари қурилди. Қурилиш-монтаж ишлари плани ошириб бажарилди.

Чўл меъморлари олдида янада катта вазифалар турибди. СССР нинг эллик йиллик тўйи шарафига социалистик мусобақани кучайтирган қишлоқ қурувчилари бу йил 10 миллион 10 минг сўмлик қурилиш-монтаж ишлари планини 20 декабргача бажариш, планга қўшимча 110 минг сўмлик объектлар тиклаш, меҳнат унумдорлигини ўтган йилгидан 3 процент ошириш, материалларни тежаб сарфлаш учун курашмоқдалар.

Сирдарё колхозларининг деҳқонлари бу йил 4159 квадрат-метр уй-жой, 1472 ўринли мактаб, 1360 ўринли болалар боғча ва яслилари, омборлар оладилар. Кўплаб чорвачилик бинолари, паррандахоналар қурилмоқда. Бу вазифаларни сифатли бажаришда область партия, совет ташкилотлари қишлоқ қурувчиларига катта ёрдам беришмоқда. Ворошилов районидаги янги шағал-қум карьери қуриш, Гулистон ремонт-механика тажриба заводининг қишлоқ қурилишларини индустрлаштиришда оталиғини уюштириш, қурувчиларга транспортдан ёрдам бериш масалалари кўриб чиқилаётир.

Қишлоқ қурилиши — мураккаб жараён. Лойиҳаларни илмий-тадқиқот институтлари, «Узгипросельстрой» тузади. Заводларда плита, конструкциялар тайёрланади. Водопровод, электрни алоҳида-алоҳида ташкилотлар ўтказади... Қишлоқ Советлари шуларнинг ҳаммасининг бошини қовуштириши керак. Қурилиш лойиҳадан бошланади. Кўп колхоз ва қишлоқ Совети раислари, депутатлар билан суҳбатлашдик.

— Лойиҳа масаласи чатоқ, — дейишди улар. — Деҳқонларимизнинг талабига жавоб бермайди. — иссиқ иқлим, ер тузилиши, анъаналаримиз ҳисобга олмай тузиляпти. Шу сабабли колхозчи янги уйга кўчиб ўтган куннинг эртасидаёқ айвон, молхона, ошхона солишга киришади. Қишлоқ Советига тахта, шифер сўраб боради.

Бундан тўрт-беш йил аввал Тошкентда қишлоқларда қуриладиган уйлар лойиҳасининг очиқ конкурси ўтказилган эди. Жюри шулардан учтасига «об-ҳаво шароити, маҳаллий аҳолининг миллий анъаналари ҳисобга олинган» деб мукофот берган эди. Айниқса «Эллигинчи олтин рақам» деб номланган лойиҳа кўпларга маъқул бўлган эди. Бунақа лойиҳалар фақат кўргазма учун эмас, қуриш учун тузилса яхши бўларди.

Б. КЎЖАКОВ,
Сирдарё область колхозлараро қурилиш трестининг бошқарувчиси.

БЕПАРВОЛИК ОҚИБАТИ

ҒЎЗА ПАРВАРИШИНИНГ БОРИШИНИ ТЕКШИРАМИЗ

Ғўза — парваришсевар ўсимлик, вақтида озиқлантирилса, суғорилса тез ва соғлом ўсади, кўп ҳосил тўплайди. Сифатли культивация қилинса, бегона ўтлардан халос бўлса кунда бир яшнаб, ҳосилига ҳосил қўшади. Агротехника қоидалари асосида парваришланган ғўза кузда сийнасида тўплаган дурдонасини деҳқонга ҳадя этиб, юзини ёруғ қилади. Борди-ю заррача бепарволикка берилиб, парвариш сусайтирилса торози қурилганда аттанг дедириб қўяди. Навоий номли колхознинг раиси Мўйдинжон Латипов буни яхши билади.

Лекин била туриб ғўзаларнинг шикоятига қулоқ солмайди, кузда бўладиган ҳисоб-китобни кўз олдига келтирмайди. «Бугун кун ўтса бас, торози қурилганда бир гап бўлар», зайлида иш тутади. Тўғри, у ғўза парвариши соҳасида йўл қўйилаётган жиддий камчиликларни тан олади. Бироқ, уни тузатиш, такрорланишига йўл қўймаслик чораларини кўрмайди, меҳнат аҳлини шу мақсад йўлига сафарбар этмайди. Натижада катта майдонлардаги ғўзаларнинг ўсиб, ривожланиши талаблар даражасидан орқада қоляпти.

Раис анчагина майдонлардаги ғўзалар шоналай бошлагани ҳақида ғурурланиб гапиради. Аммо бу гапда жон бор. Колхозчи-деҳқонлар, механизаторларнинг фидокорона меҳнати билан илғор бригадаларга қарашли майдонлардаги ғўзалар ёппасига шоналаяпти. Бироқ, умуман колхоз бўйича ўсимликнинг ҳолати ўтган йилнинг шу давридагидан 15-20 кун орқада. Раис, партия ташкилотининг секретари, активлар буни ҳисобга олишни хоҳламаяпти. Бунинг устига хўжаликда яна бир қатор ташвишли ҳоллар юз беряпти.

295 гектар майдондаги ғўзаларнинг илдизига қурт тушди. Чорасиз қолган ўсимлик биринсирин сўлиб, қуриб қоляпти. Зарарли қуртни дарҳол йўқотиш чораси кўрилмаяпти. Ваҳолонки, колхозда малакали химизатор кадрлар бор, заҳарли химикатлар етарли. Фақат уларни қишлоқ хўжалик зараркунандалари билан курашга сафарбар этадиган ташкилотчи раҳбарлар топилмаяпти. Маълумки, ҳосилни ҳар қатордаги ҳар туп ғўза беради. Ғўзалар бугун зараркунандаларга ем қилиб қўйилса, эртага озуқа берилмай очиқтирилса ҳосил тақдири нима бўлади?

Кунлик сводкада қайд қилинишича, пахта майдонларидаги бегона ўтлар бутунлай йўқотилган. Ҳақиқатда эса ундай эмас. 150 гектардан зиёд майдондаги ғўзалар бегона ўтлар орасида сариқ поча бўлиб ётибди. Уларнинг ҳолидан хабар олинмаяпти. Деҳқонлар орасида «ернинг асл меҳр гиёҳи — бегона ўт, ғўза унга ўгай» деган нақл бор. Ер сийнасидаги озуқа моддаларни ғўзадан кўра кўпроқ бегона ўтларга инъом этади. Ҳозир колхоз далаларида айнан шундай аҳволга дуч келиш мумкин. Ерга солинган ўғитлардан ғўзалар эмас, бегона ўтлар баҳраманд бўляпти. Оқибатда ғўзаларнинг ривожи кечикяпти. Ишчи кучи, техника воситалари мавжуд бўлган бир шароитда бегона ўтларни илдизи билан бутунлай йўқотиб, ўсимликнинг серҳосил бўлиб ўсишига шароит яратилмаяпти.

Ўргимчаккана дейилса колхоз раҳбарларидан тортиб химизаторларгача титрашади, «экин учун энг хавфли душман шу» дейишади. Бунинг боиси бор. Хўжалик ўтган йиллларда ўргимчакканнанинг захматини анча-мунча татиб кўрган, ҳосилга путур етказишининг шоҳиди бўлган. Бу йил ҳам шу ҳақда шов-шув бўлди. Лекин раҳбарлар яна бепарволик қилишди. Натижада дастлаб икки-уч гектар майдонда пайдо бўлган ҳашарот тез кўпайди. Мутахассисларнинг фикрича, ҳозирча 37 гектар ерни эгаллади. Агар масалага жиддий қаралмаса бу хавфли ҳашарот тез кунда ҳамма майдонларга тарқалиб кетиши мумкин. Афсуски, бу борада ҳам арзигулик иш қилинаётгани йўқ. Ҳатто ўргимчаккана пайдо бўлганини аниқлаган мутахассисларнинг ўзлари ҳам уни бутунлай йўқотиш ҳақида жиддийроқ бош қотирмаётирлар. Колхоз раҳбарлари эса уларга нисбатан талабчанлик қилмаётирлар.

Қишлоқ хўжалик зараркунандалари ҳақида гап борганда 135 гектар майдондаги ғўзаларни шира босгани ҳақида гапирмай ўтолмаймиз. Шуниси ачинарлики, колхоз правлениеси ва партия ташкилотининг ҳамма йиғилишларида қишлоқ хўжалик зараркунандаларининг пайдо бўлишига йўл қўймаслик, пайдо бўлган жойларда эса дарҳол қириб ташлаш зарурлиги ҳақида бир неча марта масала муҳокама этилди, қарорлар қабул қилинди. Лекин унинг ижроси устидан назорат олиб борилмади, кадрларга нисбатан талабчанлик қилинмади. Бу ёмон оқибатларга олиб келди. Ҳозир хўжаликка қарашли каттагина пахта майдонларида турли хил қишлоқ хўжалик зараркунандалари пайдо бўлди. Аммо унга қарши таъсирли чоралар кўрилмаяпти. Юқорида тилга олинган мисоллар сўзимизнинг гувоҳидир.

Об-ҳаво ноқулай келиши туфайли чустлик пахтакор деҳқонлар кўп қийинчиликларни бошдан кечиришди. Анчагина майдонларга чигит қайта экилди, уч-тўрт мартадан қатқалоқ юмшатилди ва ҳоказолар. Табиий офатнинг заҳрини тортган Ленин номли, Калинин номли, 1-«Май» колхозларининг меҳнаткашлари бутун куч, техника воситаларини сафарбар этиб, табиий офат зарарларининг ўрнини қоплаяилар, ғўзаларни серҳосил қилиб ўстиряптилар.

Лекин Навоий номли колхоз ҳақида бундай деб бўлмайди. Колхоз бўйича 300 гектар ерга қайта чигит экилди, бир амаллаб ниҳоллар ундириб олинди. Шундан кейин ўша пайкаллар ҳам, нимжон ниҳоллар ҳам деярли унутилиб юборилди, қўшимча парвариш ўтказиш йўли билан уларни олдинги ғўзалар даражасига етказиб олиш тадбирлари кўрилмади. Шунинг натижасида қайта чигит экилган майдонларнинг ғўзалари тез ривожланган ғўзаларга нисбатан 12-15 кун орқада қоляпти.

Яқиндагина матбуотда ғўза суғоришнинг чустча усули кенг пропаганда қилинди. Миришкор деҳқонлар оз сув билан катта майдонлардаги ғўзаларни қондириб суғориши, исрофгарчиликка йўл қўймаслиги, ҳар литр сувдан маълум мақсадни кўзлаб фойдаланаётгани мисоллар билан кўрсатилди. Ҳақиқатда Чуст уста сувчилар макони. Аммо шунга қарамай, Навоий номли колхозда ғўзаларни суғоришда агротехника қоидалари қўпол равишда бузилаётгани таажжубланарли ҳолдир. Айрим пайкалларда ғўзаларни сув босиб ўсишдан тўхтатиб қўяётган бўлса, баъзи карталардаги ғўзалар сувсизликдан нимжон бўлиб қоляпти, ҳосил нишоналарини тўплай олмаяпти. Ғўзаларни кечаси суғориш эътибордан четда қолаётир. Оқава сув тупроқ қатламидаги ўғитни зовурларга оқизиб юбормоқда.

Кўпчилик пахтачилик бригадаларида суғоришдан кейин вақтида культивация ўтказилмай, намнинг парланишига йўл қўйиляпти, бу билан кўплаб меҳнат ва сув сарфлашга мажбур бўлиняпти. Колхознинг О. Шаропов, А. Жамолов, Қ. Деҳқонов, У. Рисқиев ўртоқлар бошлиқ бригадаларида ишда сон билан сифатни бир-бирига боғлаб олиб боришга асло аҳамият берилмаётир.

Хулоса қилиб айтганда, Мўйдинжон Латипов раислик қилаётган Навоий номли колхозда ғўза парвариши ўзи бўларчилик билан давом эттириляпти, пахтадан мўл ҳосил етиштиришга бепарволик билан қаралятпи. Афсуски, бундай ачинарли аҳвол Чуст район партия комитетининг биқинига жойлашган хўжаликда юз бермоқда. Район раҳбарлари буни кўраётган бўлсалар ҳам ўзларини кўрмасликка солиб юрибдилар. Бунинг оқибати яхши бўлмаса керак...

О. ЖУМАНАЗАРОВ,
«Совет Ўзбекистони»нинг Наманган область мухбири.

ЯНГИ КИТОБЛАР

Ғафур Ғулом номидаги адабиёт ва санъат нашриёти қуйидаги китобларни босмадан чиқарди.

Комил ЯШИН. Асарлар. Тўрт томликнинг учинчи томи. Адабий мақолалар. 440 бет, тиражи 10.000, баҳоси 1 сўм 44 тийин.

Пирмат ШЕРМУҲАМЕДОВ. Руҳий дунё кўзгуси. (Адабий-танқидий мақолалар). 168 бет, тиражи 3000, баҳоси 28 тийин.

УЙҒУН. Достонлар, 144 бет, тиражи 20.000, баҳоси 29 тийин.

Устаси фаранг. (Ҳикоялар) русчадан Аҳмад Қуронбеков таржимаси. 152 бет, тиражи 30.000, баҳоси 29 тийин.

Шерали ТОШМАТОВ. Ишқ янгиланди. Қисса. 160 бет, тиражи 60.000, баҳоси 46 тийин.

Ўн мирилик тарсаки. Жуҳо латифалари, жажжи хандалар. Арабчадан И. Абдуллаев таржимаси, 92 бет, тиражи 60.000, баҳоси 19 тийин.

В. А. АРХАНГЕЛЬСКИЙ. Бухенвальд. Очерк. Журналист ён дафтаридан. Азиз Бобохонов таржимаси. 88 бет, тиражи 30.000 баҳоси 12 тийин.

Сулаймон РАҲИМ. Моҳтобон. Повесть. Озарбайжончадан Иброҳим Ғафуров таржимаси. 136 бет, тиражи 15.000, баҳоси 25 тийин.

Армейн ПАНЕ. Кишан. Повесть. Русчадан Носир Содиқов таржимаси. 144 бет, тиражи 30.000, баҳоси 42 тийин.

Владимир Александрович КИМЕЛЬМАН

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг масъул ходими, 1939 йилдан КПСС аъзоси Владимир Александрович **Кимельман** узоқ давом этган касалликдан сўнг 64 ёшида вафот этди.

Ҳормас-толмас меҳнаткаш, принципиал коммунист, ажойиб дўст ва ўртоқ, бутун умрини, бутун қайноқ куч-ғайратини партия билан совет ҳалқига фидокорона хизмат қилишга бағишлаган киши орамиздан кетди.

В. А. Кимельман 1909 йилда Могилев областидаги Шклов шаҳрида косиб оиласида туғилди. У меҳнат фаолиятини 1926 йилда Янги Бухородаги болалар уйида пионер ходими сифатида бошлади. В. А. Кимельман 1934 йилда Ўрта Осиё пахтачилик институтини тугаллаб, 1938 йилгача Ўрта Осиё Госпланида экономист, СоюзНИХИнинг марказий ахборот кутубхонасида кичик илмий ходим, директор бўлиб ишлади. 1939 йилда комсомол ишига — Ўзбекистон ЛКСМ Тошкент область комитетининг ташкилий бўлими мудирлигига ўтказилди.

Владимир Александрович Кимельман 1940 йилда партия ишига юборилди. У аввал Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг инструктори, 1941 йилдан 1943 йилгача Қорақалпоғистон АССР ер ишлари халқ комиссарлиги сиёсий секторининг бошлиғи бўлиб ишлади. 1943 — 1945 йилларда Улуғ Ватан урушида қатнашди. Армия сафидан қайтгач, умрининг сўнгги кунларигача Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети аппаратида масъул партиявий ишларда бўлди.

В. А. Кимельман республика қишлоқ хўжалигини ривожлантириш ишига кўп куч ва меҳнат сарф қилди. Кўрсатган хизматлари учун «Ҳурмат Белгиси» ордени ва медаллар билан мукофотланган эди. Унга Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган экономист фахрий унвони берилган эди.

Партия ва халқнинг содиқ фарзанди Владимир Александровичнинг ёрқин хотираси қалбларимизда ҳамиша сақланади.

Ш. Р. Рашидов, И. Г. Анисимкин, С. Е. Белоножко, А. Д. Бесчастнов, Й. Р. Қурбонов, В. Г. Ломоносов, Н. М. Матчонов, М. М. Мусахонов, Т. Н. Осетров, О. У. Салимов, Н. Ж. Худойбердиев, Қ. К. Камолов, Н. М. Маҳмудов, Г. М. Орлов, С. Р. Расулов, С. У. Султонова, Г. А. Габриельянц, Т. Г. Зинин, И. Р. Раҳматов, Е. Т. Тасанбоев, А. И. Тихомиров, Т. У. Умаров, Э. Т. Шайхов.

ШИФОКОРЛАР ҲАҚИДА ҲИКОЯЛАР

ЙИЛЛАР МАҲСУЛИ

Бод... Бу сўзни эшитганда қанча-қанча одамларнинг юраги орзиқиб тушмаган, бу — кўзга кўринмас, маккор дард қанча-қанча кишиларни ойлаб-йиллаб тўшакка қадаб, майиб ва мажруҳ қилмаган, ёстиғини қуритмаган. Кишининг бўғин-бўғинларини зирқиратиб оғритибгина қўймасдан, ҳатто юракка ҳам човут қилувчи бу касалликнинг гўё давоси йўқдек эди.

Совет медицинаси бошқа хасталиклар қаторида бу дарднинг ҳам илдизини қуритиш йўлида жуда катта тадбирларни амалга оширди. Бу борада кўпгина шифокор олимларимиз жуда муҳим илмий-тадқиқот ишлари олиб бориб, бод касаллигини ҳам худди безгак ва бошқа касалликлар сингари бутунлай йўқотиш, бу дардга чалинган беморларнинг оғирини енгил қилиш йўлида бош қотирмоқдалар. Биз ҳикоя қилмоқчи бўлган ёш олим, медицина фанлари кандидати, Тошкент Давлат медицина институти госпитал терапияси кафедрасининг ассистенти Тўхтасин Солиев ҳам шу жабҳанинг марду-майдонларидан.

Фарғонанинг Риштон қишлоғида ўсган Тўхтасин Солиев ёшлигидан шифокорликка ишқи тушиб, Тошкент Давлат медицина институтига ўқишга келди. У институтда пешқадам талабалардан эди. 1956 йилда институтни тамомлагач, устозлари уни шу ерда қолиб, илмий иш билан шуғулланишга даъват этишди. Аммо Тўхтасин бунинг учун фақат истакнинг ўзи камлик қилишини, катта тажриба ҳам зарурлигини яхши тушуниб, олдин қишлоқ шифохонасида ишлашга қарор қилди. Уни ўзи туғилиб-ўсган Риштон районига ишга юбордилар.

Ўз касбини чин дилидан севган, шифокорлик бурчини баланд тутган Тўхтасин енг шимариб ишга киришди: район касалхонасида врач, бош врач бўлиб ишлади, кўпгина қишлоқларда участка касалхоналарини ташкил этишда бош-қош бўлди ва энг муҳими — даволаш практикасини чуқур ўрганиб, район меҳнаткашлари ўртасида «қўли енгил доктор» сифатида ном қозонди, халқ ҳурматига сазовор бўлди. Унга «Халқ соғлиғини сақлаш аълочиси», деган фахрий ном берилди.

Орадан ўн йил ўтди. Ёш врач бу давр мобайнида ўз устозлари билан алоқани узмади, тез-тез улардан маслаҳатлар олиб турди. 1966 йили уни аспирантурага ўқишга таклиф қилишди, у яна жонажон институти қучоғига қайтиб, устозлари билан бир сафда туриб, ўқиб-ўрганишни давом эттирди.

Бўлажак олимга боднинг ўткир формаларидан бири бўлган бўғин боди (полиартрит) касаллигини ўрганиш бўйича илмий иш мавзусини беришганда у аввал бир оз иккиланди. Негаки, ҳозирда ҳам кўп учрайдиган бу касалликнинг пайдо бўлиш сабаблари ҳали тўла ўрганилмаган, даволаниши қийин, тўла тузатиб бўлмайдиган «инжиқ» дард ҳисобланарди. Лекин ҳаёт талаби, жуда кўп мамлакатларда олиб борилаётган даволаш ишлари мазкур касалликка қарши курашни тақозо қиларди. Халқаро соғлиқни сақлаш ташкилоти бутун дунё олимлари олдига бўғин боди касаллигини чуқур, ҳар тарафлама ўрганиш ва даволаш тадбирларини ишлаб чиқиш масаласини қўйган эди.

Бу эса мазкур соҳада тадқиқот олиб борувчи кишидан жуда катта меҳнат ва синчковликни талаб қиларди. Устозлари унга бу масъулиятли ишни ишониб топшираётганларини айтишиб, далда беришди. Атоқли олимлар — СССР медицина фанлари академиясининг ҳақиқий аъзоси, Москвадаги Ревматология институтининг директори, профессор М. Г. Астапенко, медицина Фанлари академиясининг мухбир аъзоси, профессор З. Умидова, таниқли ревматолог олима профессор Ҳ. Янбоева ва бошқалар ёш тадқиқотчига доимо йўл-йўриқ кўрсатиб бордилар. Тўхтасин Солиев бу шифокорларнинг бевосита раҳбарлиги остида «Специфик бўлмаган инфекцион полиартрит касаллигининг Ўзбекистонда тарқалиши ва кечиш хусусиятлари» деган мавзуда илмий иш олиб бора бошлади.

Кишининг организмини кўзга кўринмасдан «эговловчи» бўғин бодини аниқлаш унча осон иш эмас. Дастлаб шунчаки оғриқ билан ўзидан «дарак берувчи» бу касаллик ўз вақтида олди олинмаса, уч-тўрт йил ичида кишини бутунлай ҳаста, ишга яроқсиз қилиб қўяди. Уни даволаш эса бемордан ҳам, шифокордан ҳам жуда кўп меҳнат, қунт, чидам талаб қилади. Ёш олим, аввало, бу касалликнинг қанчалик тарқалишини аниқлаш учун қунт билан ишга киришди. Тошкент шаҳрининг районларидан бирида яшовчи беш мингдан ортиқ аҳоли бирма-бир кўздан кечириб чиқилди ва бўғин бодининг кимларда учраши, келиб чиқиш сабаблари синчиклаб ўрганилди. Бу касалликнинг асосан ўрта ёшлардан бошлаб киши организмига ёпишиши мумкинлиги, кўпроқ, хотин-қизларда учраши аниқланди. Албатта, бунда ташқи муҳит, кишилар касби ва авлоддан-авлодга ўтиш («суяк қувиш») ва бошқа сабаблар бирма-бир қараб чиқилди. Бу борада тадқиқотчи қатор махсус жадваллар тузиб чиқдики, кейинчалик бу жадвалларда келтирилган маълумотлар жуда кўп мутахассисларга қўл келди. Касаллик яхшилаб «разведка» қилингандан кейин унга қарши «жанг» қилиш планлари тузиб чиқилди.

Врач-ревматолог ўзи ишлайдиган 2-клиник касалхонада юздан ортиқ бемор устида доимий кузатиш олиб борди, даволашнинг янги-янги усуллари синаб кўрилди. Бўғин боди билан оғриган беморларнинг суякларига «Гидрокартизон», «Олтин» препарати каби дориларнинг юборилиши жуда яхши натижалар бериши аниқланди. Шуни айтиш керакки, СССР Медицина фанлари академияси Ревматология институти томонидан тавсия қилинган бу даволаш усуллари республикамизда биринчи марта қўлланила бошланди. Шунингдек, касаллик асоратини бутунлай йўқотиш учун босқичма-босқич даволаш усули (касалхона-диспансер-курорт) ишлаб чиқилди. Бу усулнинг нечоғли фойдалилиги беморларда синаб кўрилди ва бунга яхши риоя қилган кишиларнинг бутунлай тузалиб кетиши мумкинлигига қаноат ҳосил қилинди.

Ҳар қандай илмий-тадқиқот ишининг қимматини ўлчовчи мезон — унинг амалий тажрибага қўшган ҳиссасида, берган натижасидадир. Ёш олим томонидан ишлаб чиқилган илмий-амалий хулосалар соғлиқни сақлаш органларига тез орада тавсия қилиниб, ҳаётга татбиқ этила бошланди. Мазкур тавсияга мувофиқ, республика соғлиқни сақлаш министрлигининг 2-клиник шифохонасида бўғин бодини даволовчи махсус бўлим очилди ва бу ерда беморларни даволашда махсус дори-дармонлар билан бир қаторда замонавий физио-терапевтик методлар ҳам жорий этилди. Ёш шифокор даволаш ишларини олиб бораётган мазкур бўлимда ўтган тўрт йил мобайнида беш юздан ортиқ бемор даволаниб, уларнинг кўплари яна меҳнат қобилиятига эга бўлдилар. Касалхонага қўлтиқ таёқ билан келган Тошкент авиация заводининг ишчиси Қобилжон Расулов, фарғоналик шофёр Ҳаким Охунов, тошкентлик хизматчи Тожибой Мирзаев, Оржоникидзе районидан Олим Мўминов ва бошқа кўпгина беморлар шифокорларга қайта-қайта раҳматлар айтиб, соғайиб қайтдилар.

Ўтган йили ёш олим ўз илмий-тадқиқот ишлари бўйича диссертация ёқлади. Иттифоқимизнинг кўпгина йирик ревматолог олимлари, жумладан, медицина фанлари доктори, хизмат кўрсатган фан арбоби Р. А. Кацанович, профессорлардан К. Баҳодиров, Э. Т. Пихлак, Ф. А. Ясиновский ва бошқалар диссертацияга юксак баҳо бердилар. Тошкент медицина институтининг илмий совети Тўхтасин Солиевга медицина фанлари кандидати илмий даражасини беришга бир овоздан қарор қилди.

...Биз ҳикоямиз қаҳрамонини «боднинг додини берган шифокор», деб атадик. Албатта, бу мажозий маънода айтилган гап. Киши саломатлигининг кушандаларидан бири бўлган бодни батамом енгиш учун ҳали кўп «жанг» қилиш керак. Аммо ушбу мақолада синчков, меҳнатсевар олим, «қўли енгил» шифокор, коммунист Тўхтасин Солиев ҳам бу жабҳага билим ва иқтидорини аямай сарфлаётганини айтиб ўтмоқчи бўлдик.

Мухтор ХУДОЙҚУЛОВ.

СИЁСИЙ ХОДИМЛАР КЕНГАШИ

Ўзбекистон ССР Ички ишлар министрлиги органлари ва бўлинмалари сиёсий ходимларининг семинари Тошкентда уч кун давом этди. Милиция ходимларини сиёсий тарбиялашни янада яхшилаш, уларнинг куч-ғайратини жамоат тартибини мустаҳкамлаш учун курашга сафарбар этиш билан боғлиқ бўлган масалалар муҳокама қилинди. Республика Ички ишлар министрлиги бўлимининг бошлиғи Н. В. Стрижков ва милиция хизматларининг бошқа раҳбарлари ана шу масалалар юзасидан доклад қилдилар.

Семинарда таъкидлаб ўтилганидек, сўнгги вақтларда милиция ходимларининг сифат составини яхшилаш соҳасида кўп иш қилинди. Партия, совет ва жамоат ташкилотларининг йўлланмаси ва меҳнаткашлар коллективларининг тавсиялари билан келган минг-минглаб илғор ишлаб чиқарувчилар, коммунистлар ва комсомоллар шу ходимларнинг сафига қўшилди. Милиция ходимлари олдига қўйилаётган талаблар ҳам ошди. Буларнинг ҳаммаси ички ишлар органларида ва бўлинмаларида сиёсий-тарбиявий иш форма ва методларини такомиллаштиришни тақозо этмоқда.

Ўзбекистон ССР ички ишлар министри Х. Х. Яҳёев семинар қатнашчилари олдида нутқ сўзлади.

(ЎзТАГ).

ЎНИНЧИ РЕСПУБЛИКА ТУПРОҒИДА

1969 йили Иттифоқимиз бўйлаб пиёда сафарга чиққан ўзбекистонлик журналист Тошмамат Рўзибоев 896 кун деганда ўнинчи республика — Украинанинг Черкасск область маркази Умань шаҳрига етиб келди. Шу кунгача у 11800 километр пиёда йўл юрди. Ўзбекистон, Тожикистон, Қирғизистон, Қозоғистон, Россия Федерацияси, Болтиқ бўйи республикалари ва Белоруссия тупроғини босиб ўтди.

Т. Рўзибоевни Умань меҳнаткашлари нон-туз билан кутиб олдилар. Сайёҳ шаҳар саноат корхоналарида, область колхоз ва совхозларида — илғор механизаторлар ва бошқа касб эгалари даврасида бўлди. Сайёҳ-журналист Умань меҳнаткашларига Ўзбекистон ҳақида ҳикоя қилиб берди. Шаҳар партия комитети ва ижроия комитети меҳмонга ёрлиқ топширди.

Ф. МАЙСТРУК.

Суратда: Т. Рўзибоев шаҳар журналистлари ва область ишлаб чиқариш илғорлари билан.
Автор фотоси.

СПОРТ янгиликлари

ФУТБОЛ

Совет футболчилари Европа чемпионатида иккинчи ўринни олишга муваффақ бўлдилар. Бу ўринни аслида анча катта муваффақият деб ҳисобласа бўлади. Лекин терма командамизнинг ўйини футбол ишқибозларини қаноатлантирмади.

Германия Федератив Республикаси командасининг финалда яхши ўйнаганлиги яққол сезилиб турди. Буни эътироф этмаслик мумкин эмас, албатта. Миллионларча футбол ишқибозлари ГФР ва СССР терма командаларининг Белгиядан олиб кўрсатилган финал матчини томоша қилдилар. Бунда бизнинг футболчиларимиз чиндан ҳам зўр ғайрат билан, фидокорона ҳаракат қилганликлари сезилиб турди. Аммо, маҳорат кўрсатиш борасида рақиблари билан беллашишда бироз заифлик қилиб қолдилар. Германия Федератив Республикасининг футболчилари ғоятда тез ва чаққон ҳаракат қилиб, яхши комбинацияларни жуда аниқ ижро этдилар ва тўпни дарвозага киритиш учун ҳар бир мавжуд имкониятдан моҳирона фойдаландилар. Ўйинда машҳур футболчи Герхард Мюллер иккита тўп киритишга эришди.

Ўйин 3:0 ҳисоби билан якунланди. ГФР командаси Европа чемпиони бўлиб қолди. Бизнинг командамиз иккинчи ўринни эгаллади. Белгия терма командаси эса учинчи ўринни олишга сазовор бўлди. Белгияликлар терма командаси бронза медалини олиш учун бўлган курашда Венгрия командасини 2:1 ҳисоби билан мағлуб қилди.

БАСКЕТБОЛ

Европа баскетболчилари терма командаси Югославиянинг Загреб шаҳрида АҚШ командаси устидан ғалаба қозонди. Бу ўйинда тўпланган барча очколарнинг деярли ярмини совет спортчилари қўлга киритишга муваффақ бўлдилар. Масалан, Жармуҳамедов — 20, С. Белов — 14, Паулаускас — 8, Едешко — 6 очко олдилар.

ШАХМАТ

Амстердам шаҳрида ўтказилаётган халқаро турнирда москвалик гроссмейстер Лев Полугаевский мусобақада 12 очко тўплаб, ғолибликни қўлга киритди. Иккинчи мукофотни ҳам совет шахматчиси Виктор Корчной олишга эришди, учинчи мукофотни Венгрия шахматчиси Л. Сабо олди.

БОКС

Ўтган якшанба куни кечқурун Москвада бокс бўйича 1972 йил СССР чемпионлари аниқланди. Вазн категориялари тартибида Владимир Иванов (Волгоград), Борис Зориктуев (Москва), Анатолий Лебишчев, (Севастополь), Борис Кузнецов (Астрахань), Геннадий Доброхотов ва Анатолий Камнев (иккаласи ҳам Москвадан), Анатолий Березюк (Бобруйск), Валерий Трегубов (Волгоград) Руфат Рисқиев (Тошкент), Николай Анфимов (Самарқанд) ва Витаутас Бинтялис (Каунас) СССР чемпионлари бўлдилар ва олтин медаль олдилар.

Тошкентлик боксчи Изольда Муллаев биринчи энг енгил вазнда иккинчи ўринни, фарғоналик боксчи Владимир Юдин иккинчи ярим ўрта вазнда тўртинчи ўринни, тошкентлик чарм қўлкоп соҳиби Виктор Куришко биринчи ўрта вазнда тўртинчи ўринни эгалладилар.

ТЕЛЕТАЙП ЛЕНТАСИДАН

◆ **НЬЮ-ЙОРК.** Калифорния штатида олий жазо чораси сифатида ўлим жазосининг бекор қилиниши муносабати билан Калифорния олий суди Роберт Кеннедининг қотили Сирханга чиқарилган ўлим ҳукмини умрбод қамоқ жазосига алмаштирди. Сирхан адвокатларининг янги судлов ўтказилсин деган талабини суд рад қилди ва Сирхан қасддан одам ўлдиришда айбдор эканлигини тасдиқлади.

✦ **ТЕҲРОН.** Хузистон вилоятидаги (Эроннинг жанубий ғарби) бир неча қишлоқни илон босди. Жазирама иссиққа чидолмаган илонлар паноҳ истаб қишлоқларда жойлашмоқчи бўлди. Бир неча кишини илон чақиб ўлдирди.

◆ **ПАРИЖ.** Вьерзи билан Суассон ўртасида (Эн департаменти) катта темир йўл фалокати юз берди. Ғоят тез келаётган икки пассажир поезди туннелга кириб, қулаб тушган тошларга бориб урилди. Дастлабки маълумотларга кўра, 22 киши ҳалок бўлган, 70 га яқин пассажир жароҳатланган. Париж билан Лион ўртасидаги темир йўл алоқаси тўхтаган.

◆ **КОПЕНГАГЕН.** Копенгаген аэропортидаги қимматбаҳо юклар сақланадиган махсус камералардан 21 та олтин ёмби ўғирланди. Пўлат сандиқлар жуда яхши қўриқланаётганига қарамай, ўғрилар эпини топа билганлар. Данияда чиқадиган «Политикен» газетасининг ёзишича, ўғирланган тилланинг жами нархи 30 минг крондан ошади.

✦ **ДУБЛИН.** Кейинги ўн икки ой ичида Ирландияда тирикчилик қилиш ўрта ҳисобда 8 процент қимматлашди. «Айриш индепендент» газетаси марказий статистика бошқармасининг ана шу маълумотларини шарҳлаб, қуйидагиларни таъкидлайди: нарх-навонинг кўтарилганлиги Ирландия меҳнаткашларининг аҳволига жуда оғир таъсир қилмоқда. Квартира ҳақи, озиқ-овқат маҳсулотларининг нархлари, ёқилғи ва электр ҳақи, транспортда қатнов ҳақи анча ошди. (ТАСС).

СОЦИАЛИЗМ МАМЛАКАТЛАРИДА

ГДР. Карл Маркс — Штадтдаги йигирув фабрикасининг коллективи меҳнатни илмий асосда ташкил этиш туфайли ишлаб чиқаришда улкан муваффақиятларга эришмоқдалар. Юқоридаги суратда: Эрнст Тельман номли бригаданинг илғор аъзолари Мария Мюллер ва Кристине Коссубе.

БОЛГАРИЯ. Фармацевтика — Болгария экономикасининг энг тез ривожланаётган тармоқларидан биридир. Республикадаги «Фармахим» бирлашмаси ўз маҳсулотларини 60 мамлакатга экспорт қилаётир. Ўртадаги суратда: Пловдивдаги «Фармахим» заводининг умумий кўриниши.

ЧЕТ ЭЛЛАРДА

ЯНГИЛИКЛАР, ХАБАРЛАР, ВОҚЕАЛАР.

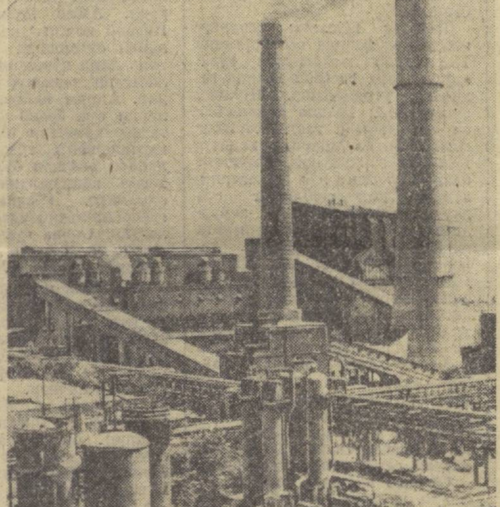

ГДР. Штральзунддаги кемасозлик корхонасида Совет Иттифоқининг буюртмаси билан балиқ овлаш кемалари қурилмоқда. Пастдаги суратда: кемасозлик корхонасида.

АДН — ТАСС фотолари.

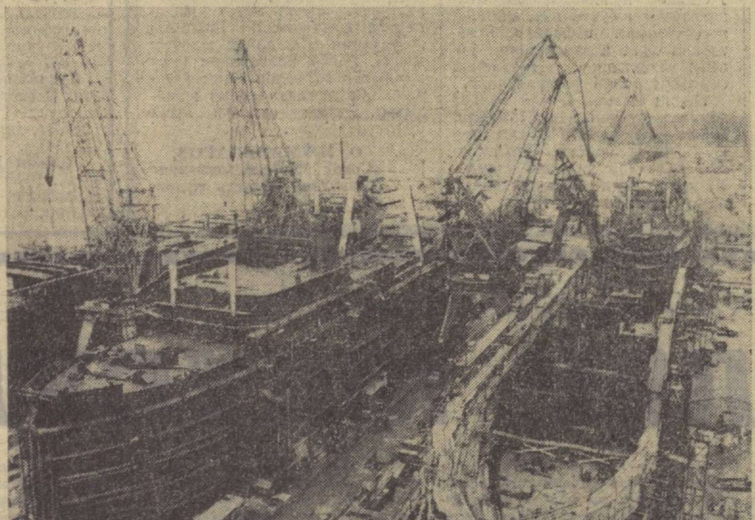

ЧИКАГОДА СОВЕТ ВИСТАВКАСИ

НЬЮ-ЙОРК. (ТАСС). Чикагода Совет Иттифоқи ташкил этилганлигининг 50 йиллигига бағишланиб «СССР республикалари халқ ижоди» виставкаси очилди. Виставкада халқ усталарининг 1050 га яқин асарлари бор.

Виставкани расмий очиш маросимида Чикаго жамоатчилигининг мингдан кўпроқ вакили ҳозир бўлди.

Лос-Анжелес, Вашингтон ва Сент-Пола аҳолиси ҳозиргача совет виставкаси билан танишди. Американиклардан икки юз мингдан ортиқ киши виставкани келиб кўрди. Экспозиция Бостонда ва Нью-Йоркда ҳам кўрсатилади.

РУС ТИЛИНИ ЎРГАНИШМОҚДА

БРАТИСЛАВА. (ТАСС). 1972-1973 йилларда Словакияда рус тилини мактабдан ташқари ўрганишнинг янги системаси жорий қилинади. Таълимнинг оммавий, энг янги формалари бу системага асос қилиб олинади.

Шу муносабат билан Чехословакия — Совет дўстлиги жамиятининг Словакия Марказий Комитети, Словакия касаба союзлар кенгаши, Словакия социалистик ёшлар союзи Марказий Комитети, Словакия маориф министрлиги ва маданият министрлиги қўшма баёнот эълон қилдилар. Баёнотда рус тили ҳозирги вақтда қардош социалистик мамлакатлар халқларининг алоқа боғлашлари учун кучли восита эканлиги, бу тил халқаро ташкилотларда, шу жумладан Ўзаро Иқтисодий Ёрдам Кенгашида ишлатилаётган тил эканлиги таъкидлаб ўтилади.

СОТҚИНЛАР ТАЛАФОТ КЎРМОҚДАЛАР

ЛОНДОН. (ТАСС). Кейинги бир неча кун ичида Британия офицерларидан ярадор бўлган 12 киши Уммондан Англияга келтирилди. «Дейли экспресс» газетасининг хабар беришича, бу офицерлар Дофар районида араб ватанпарварларига қарши уруш ҳаракатларида қатнашганлар.

Англия мудофаа министрлиги Англиянинг Уммондаги миллий озодлик ҳаракатини бостиришда ўз ҳарбий кучлари билан қатнашаётганлигини сир сақламоқда. Аммо мудофаа министрлиги Уммонда Британия офицерларидан 7 киши ўлдирилганлигини тан олди. Инглиз қуролли кучларининг султон қўшинларида ёлланиб хизмат қилган собиқ офицерларининг талафотлари бу ҳисобга кирмайди.

Лондон ёлланган сотқинлар орасида неча ўнлаб киши ўлдирилганлиги ва ярадор қилинганлиги тўғрисида хабарлар олиб турибди. Англия бригада генерали Грэм ана шу сотқинларининг бошлиғидир.

Англия матбуотининг маълумотларига қараганда 300 дан ортиқ инглиз офицери ва ёлланган сотқинлар Уммонда араб ватанпарварларига қарши олиб борилаётган урушда қатнашмоқда.

АРГЕНТИНАДА ИШСИЗЛИК

БУЭНОС-АЙРЕС. Пойтахтда чиқадиган «Кларин» газетаси расмий маълумотларга асосланиб, қуйидагиларни хабар қилади: Ҳозирги вақтда Аргентинада 750 мингдан ортиқ ишсиз бор. Ишсизлар мамлакатдаги барча ишчи ва хизматчиларнинг қарийб 7,5 процентини ташкил этади.

Кейинги вақтларда мамлакатда ишсизликни қисқартириш ва иш ҳақини ошириш учун тегишли чоралар кўришни талаб қилаётган ишчилар ва хизматчилар сони тобора ортмоқда. Тукуманда маориф ходимлари, муниципаль ва давлат хизматчилари забастовка ўтказдилар. Пойтахтдаги марказий клиникаларнинг ходимлари иш ташладилар. (ТАСС).

ҲАҚҚОНИЙ ЖАЗО

САНТЬЯГО. (ТАСС). Чили ҳарбий трибунали истеъфодаги бригада генерали Р. Виони 1970 йил октябрь ойида армия қўмондони генерал Рене Шнейдерга суиқасд уюштирганлиги учун 20 йил турма жазосига ҳукм қилди.

Жиноий фитнанинг бошқа иштирокчилари ҳам қилмишларига яраша жазо олдилар. Суд 33 кишини уч йилдан тортиб умрбод қамоқ жазосигача турли муддатларга ҳукм қилди.

Чили армияси қўмондонининг ўлдирилиши ўнг кучларнинг муваффақиятсиз тамом бўлган фитнасининг бир қисми эди. Ана шу фитна қатнашчилари меҳнаткашларнинг хоҳиш-иродасига хилоф суратда Халқ бирлиги коалицияси номзоди Сальвадор Альенденинг президент лавозимига ўтишига халақит бермоқ учун мамлакатда вазиятни кескинлаштиришга уриниб кўрган эдилар.

Редактор **М. ҚОРИЕВ**

РЕКЛАМА ВА ЭЪЛОНЛАР

ТЕЛЕВИДЕНИЕ БУГУН

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

12.35 — МОСКВА. 12.45 — Ўқувчилар учун концерт. 13.15 — **Қўғирчоқ** (бадиий фильмнинг 1-серияси). 14.30 — Эстрада концерти. 15.00 — Шахмат мактаби. 16.00 — Телефильм. 16.15 — Ҳур республикалар бузилмас иттифоқи. 17.55 — ТОШКЕНТ. 18.00 — Мультфильм. 18.10 — Ҳаёт бўсағасида. 18.45 — Шеърият мухлисларига. 19.10 — Ахборот. 19.25 — КПСС XXIV съезди қарорлари — ҳаётга! 20.10 Пойтахтимиз меҳмонлари. 21.25 — Ахборот. 21.40 — Қишлоқ хўжалиги билимлари телевизион халқ университети. 22.15 — «ВАҚТ». 22.45 — **Хотира** (бадиий фильм).

ИККИНЧИ ПРОГРАММА

18.30 — МОСКВА. 18.35 — Янгиликлар. 18.40 — Мультфильм. 19.00 — «Здоровье». 19.30 — Телефильм. 20.00 — **Мен—Куба** (бадиий фильм). 22.15 — Катта ўқув йили (Тошкент). 22.45 — Телеспектакль.

УЧИНЧИ ПРОГРАММА

20.00 — ТОШКЕНТ. **Мен қаерда бўлмайин** (фильм-концерт). 21.00 — Врач маслаҳати. 21.20 — **Оддий фашизм** (ҳужжатли фильмнинг 1-серияси).

РАДИО БУГУН

6.15 — Тонгги концерт. 8.25 — Ўзбекистон композиторларининг қўшиқлари. 9.30 — Москва. «Ер ва эл» радиожурнали. 10.25 — Ўзбек давлат филармонияси халқ чолғу асбоблари оркестрининг концерти. 11.15 — «Бухоро — газ ва нефть ўлкаси». 11.30 — **С. Юдаков.** Квартет учун сюита. 12.15 — Бухоро халқ талантлари. 13.00 — «Томди чорвадорларининг ишлари». 13.30 — **Э. Хиль** ва Бутуниттифоқ радиоси эстрада-симфоник оркестрининг концерти. 14.00 — Бухоронинг 500 минг тонналик «оқ олтин»и учун. 16.10 — **Ойдин.** «Садаганг бўлай командир». Инсценировка қилинган ҳикоя. 16.50 — «Правда» газетасининг обзори. 18.00 — Колхозлараро гўшт фабрикалари (русча). 18.10 — Ёш ижрочилар концерти. 18.40 — Спорт эшиттириши. 19.20 — Қорақалпоқ куйлари. 20.00 — Бухоро радиоси ёшлар редакцияси «Ёшлик» радиостанциясининг меҳмони. 21.00 — Коммунистик қурилиш йўлидан. Бухоро область ижроия комитети раиси **Ш. Ҳайруллаев** сўзи (русча). 21.10 — Қишлоқ хўжалик ходимлари учун концерт. 21.50 — Саломатлик — туман бойлик. 22.15 — **Х. Султонов** куйлайди. 22.40 — **М. Қориев.** Шингил ҳикоялар. 23.10 — Бухоро область меҳнаткашларининг талабларига мувофиқ концерт.

ТЕАТР

НАВОИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРИДА — **Новосибирск Давлат академик опера ва балет театрининг гастроллари** — 20/VI да **Севги ҳақида афсона,** 21/VI да **Князь Игорь.**

КИНО

ҚИШКИ БИНОДА

Прерия — «ЧАЙКА», «ЎЗБЕКИСТОН», «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ», «КЎКЧА», НАВОИЙ номли (кундуз ва кечқурун);

Уч мушкетёр — «СПУТНИК», «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ», «ДРУЖБА», (кундуз ва кечқурун).

Рам ва Шам — САНЪАТ САРОЙИ, «ВОСТОК» (кундуз ва кечқурун).

Онтарио бўйидаги саргузаштлар — ҲАМЗА номли, «ТОШКЕНТ СОВЕТИНИНГ 50 ЙИЛЛИГИ» (кундуз ва кечқурун);

Қишки Англия — «МОСКВА» (кундуз ва кечқурун).

ЁЗГИ БИНОДА

Прерия — «ФЕСТИВАЛЬ».
Хазиналар ороли — «ХИВА».

В. В. КУЙБИШЕВ НОМИДАГИ САМАРҚАНД ҚИШЛОҚ ХЎЖАЛИК ИНСТИТУТИ
1972—1973 ўқув йилига

СТУДЕНТЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

Институтга ўрта маълумотли 35 ёшгача бўлган шахслар қабул қилинади.

Икки йилдан кам бўлмаган амалий иш стажига эга бўлган, шунингдек, 2 йил хизматдан кейин Совет Армияси ва Ҳарбий-Денгиз Флоти сафларидан демобилизация қилинган кишилар институтга қабул пайтида имтиёзлилик ҳуқуқидан фойдаланадилар.

Техникумларни битирган кишилар ўқув юртини битиргандан кейин 3 йиллик амалий иш стажига эга бўлган тақдирдагина қабул қилинади.

Ҳунар ва ҳунар-техника билим юртларини битирган тўлиқ ўрта маълумотли шахслар ўқув юртини битказганларидан кейин 4 йиллик амалий иш стажига эга бўлсалар институтга қабул қилинади.

Институт 4 та факультетга эга: агрономия, ветеринария, зоотехника, қоракўлчилик.

Институт суғориладиган ва лалмикор деҳқончилик учун юқори малакали агрономлар, умумий профилдаги зоотехниклар, қоракўлчилар ва паррандачилар, ветеринария врачлари тайёрлайди.

Ўқишга кирувчилар қуйидаги фанлар бўйича кириш имтиҳонлари топширадилар: **биология** (оғзаки), **химия** (оғзаки), **физика** (оғзаки) **ўзбек, рус тили ва адабиёти** (ёзма).

Олтин, кумуш медаль билан мукофотланганлар ва техникумни имтиёзли диплом билан тугатганлар фақат битта асосий фандан имтиҳон топшириб «аъло» баҳо олсалар қолган имтиҳонлардан озод қилинадилар.

Институтга кирувчилар қуйидаги ҳужжатларни топширадилар: танланган мутахассислик кўрсатилиб институтга қабул қилиш ҳақида **ректор номига ёзилган ариза, ўрта маълумотлиги ҳақида ҳужжат** (асл нусхаси), **иш ёки ўқиш жойидан характеристика, соғлиғи ҳақида 286-формали медицина справкаси, иш ва яшаш жойидан справка, бош кийимсиз туширилган 3х4 сантиметр ҳажмида 4 фотосурат, меҳнат ёки колхоз дафтарчасидан кўчирма.**

Ҳарбий хизматчилар қисм командири томонидан тасдиқланган характеристикадан ташқари кириш имтиҳонларини топшириш даврида отпуска беришга қўмондонликнинг розилиги ҳақида справка ҳам топширишлари лозим.

Бошқа ҳужжатлар: паспорт, ҳарбий билет (ҳарбий ҳисобдалиги ҳақидаги гувоҳнома), партия, комсомол, касаба союз билетлари институтга келгандан кейин кўрсатилади.

Аризалар 20 июндан 31 июлгача қабул қилинади.

Кириш имтиҳонлари 1 августдан 20 августгача. Машғулотлар 1 сентябрдан бошланади. Четдан келганлар ётоқхона билан таъминланадилар.

Мурожаат учун адрес: Самарқанд шаҳар. К. Маркс кўчаси, 66-уй.

ЎЗБЕКИСТОН ССР ГЕОЛОГИЯ МИНИСТРЛИГИ

ТОШКЕНТ ГЕОЛОГИЯ-ҚИДИРУВ ТЕХНИКУМИ

1972—1973 ўқув йили учун кундузги бўлимнинг 2-курси, сиртқи бўлимининг 3-курсига

ЎҚУВЧИЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

Техникумга ўрта маълумотлилар қабул қилинади.

Техникум: геология, фойдали қазилма конларини қидириш ва излаш; фойдали қазилма конларини қидириш ва излашнинг геофизик методлари, гидрогеология ва инженерлик геологияси, фойдали қазилма конларини қидириш техникаси, тез ишловчи математик машиналар учун программа тузувчилар (кундузги бўлимига) **тайёрлайди.**

Кирувчилар: директор номига ариза, ўрта маълумот тўғрисидаги аттестат (асли), 286-формадаги медицина справкаси, меҳнат дафтарчасидан кўчирма (ишлайдиганлар учун), 3х4 сантиметр ҳажмдаги 4 дона фотосуратларни топширадилар, ҳамда паспорт ва ҳарбий рўйхатдан ўтганлиги тўғрисидаги гувоҳнома ёки ҳарбий билетни шахсан кўрсатадилар.

Абитуриентлар: **математика** (оғзаки), **рус тили ва адабиёти** (ёзма) **дан кириш имтиҳони** топширадилар.

Ҳужжатлар: **кундузги бўлимга 15 августгача; сиртқи бўлимга 1 октябрдан 1 декабргача қабул қилинади.**

Кириш имтиҳонлари: **кундузги бўлимда 1 августдан 20 августгача, сиртқи бўлимда 1 ноябрдан 16 декабргача ўтказилади.**

Ўқиш муддати: **кундузги бўлимда 2 йилу 6 ой; сиртқи бўлимда 2 йилу 5 ой.**

Мурожаат учун адрес: Тошкент-95, Студентлар шаҳарчаси, Қамарнисо кўчаси, 1-уй.

Қизил Байроқли Туркистон ҳарбий округи савдо-сотиқ бошқармасининг
ТОШКЕНТДАГИ САВДО-КУЛИНАРИЯ ҲУНАР ВИЛИМ ЮРТИ
1972—1973 ўқув йили учун
ошпазлар (8-синф ҳажмида маълумотлиларни), **қандолатчи-ошпазлар** (10-синф ҳажмида маълумотлиларни), **қандолатчи-бўлимларга**

ЎҚУВЧИЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

Ўқиш муддати 2 йил. Машғулотлар рус тилида олиб борилади.

8-10 синф маълумотига эга, 18 ёшгача бўлган қизлар қабул қилинади.

Ўқишга қабул қилинганларнинг барчасига стипендия берилади, четдан келганлар ётоқхона билан таъминланади.

Аризага қуйидаги ҳужжатлар қўшиб топширилади: **маълумоти ҳақида ҳужжат, туғилганлиги ҳақида гувоҳнома, яшаш жойидан справка, 3Х4 сантиметр хажмида 3 та фотокарточка, характеристика.**

Мурожаат учун адрес: Тошкент-31, Хўжанд кўчаси, 12-уй.

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ — Орган Центрального Комитета Компартии Узбекистана, Верховного Совета и Совета Министров Узбекской ССР.

Бизнинг адрес ва телефонлар: 700000 ГСП. ТОШКЕНТ «ПРАВДА ВОСТОКА» КЎЧАСИ № 26. Редактор — 336545, Редактор ўринбосарлари — 337914, 330683. Масъул секретарь — 334455, Масъул секретарь ўринбосари — 337233, Партия турмуши — 334469, 337221, Марксизм-ленинизм пропагандаси — 331458, Халқаро — 334786, Совет қурилиши — 339258, Қишлоқ хўжалиги — 337604, Адабиёт ва санъат — 332036, Фан, маданият ва олий ўқув юртлари — 334451, Мактаблар ва спорт — 331424, Ишчи-ёшлар — 332143, 333553, Иллюстрация — 334524, Стенографистка — 337343, Корректура — 337162, Эълонлар — 338142, Коммутатор — 330249, 330250, 330251, 330252, 330253, 330254, 330255, 330256, 330257, 330258. ОБЛАСТЬ МУХБИРЛАРИ. Андижон — 48-85, Бухоро — 3-51-42, Нукус — 42-63, Самарқанд — 31-072, Термиз — 55-35, Урганч — 34-55, Фарғона — 4-29-44.

 Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг босмахонаси, Тошкент шаҳри. ИНДЕКС 64697. Р. 04264.